

Handlagda brott

Preliminär statistik för första halvåret 2016
samt prognoser för helåret 2016

Sammanfattning

Från och med redovisningsåret 2014 publicerar Brå statistik över *handlagda brott*. *Handlagda brott* redovisar samtliga anmälda brott där polis, åklagare eller annan utredande myndighet har fattat ett beslut som innebär att handläggningen av brottet avslutas. *Handlagda brott* är en revidering av statistiken över *uppklarade brott* och har därmed ersatt denna. Se bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014* för mer information.

Huvudresultat för första halvåret 2016

Handlagda brott

- Under första halvåret 2016 blev 764 000 brott handlagda, vilket är en ökning med 12 500 brott eller 2 procent jämfört med första halvåret 2015.
- För närmare hälften (48 %) av de handlagda brotten hade en utredning bedrivits, andelen är 3 procentenheter lägre än första halvåret 2015. Av dessa var de antalsmässigt största brottskategorierna dels brott mot person, dels stöld- och tillgreppsbrott.
- De resterande handlagda brotten (52 %) direktavskrevs. Andelen är 3 procentenheter högre jämfört med samma period 2015 och utgjordes främst av stöld- och tillgreppsbrott.
- För närmare en tredjedel av de handlagda brotten (242 000 brott eller 32 %) fanns det minst en skäligen misstänkt person registrerad, vilket är en minskning med 2 procentenheter jämfört med första halvåret 2015. Dessa utgjordes främst av brott mot person och narkotikabrott.

Förundersökningsbegränsade brott

- Under första halvåret 2016 förundersökningsbegränsades 4 procent (28 900 brott) av samtliga handlagda brott, vilket är samma nivå som första halvåret 2015. De flesta besluten om förundersökningsbegränsning togs efter att en utredning inletts.
- Den största brottskategorin bland samtliga förundersökningsbegränsade brott var brott mot person, som utgjorde 23 procent. Närmare hälften av dem utgjordes av ärekränkingsbrott, vilket är ett så kallat målsägandebrott som faller under särskilt åtal. Även stöld- och tillgreppsbrott, främst stöld och snatteri i butik, utgjorde en relativt sett stor del av de förundersökningsbegränsade brotten.

Personuppklarade brott

- Under första halvåret 2016 personuppklarades 107 000 *handlagda brott*, vilket innebär en minskning med 5 070 brott (–5 %) jämfört med samma period 2015.

Lagföringsprocent och personuppklaringsprocent

- Lagföringsprocenten uppgick till 31 procent, vilket är samma nivå som första halvåret 2015. Lagföringsprocenten redovisar andelen personuppklarade brott av samtliga utredda brott (exkl. förundersökningsbegränsade brott).
- Av samtliga handlagda brott personuppklarades 14 procent (så kallad personuppklaringsprocent), vilket motsvarar en minskning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2015.
- Enligt prognosen för helåret 2016 kommer personuppklaringsprocenten att uppgå till 14 procent, vilket motsvarar en minskning med 1 procentenhet jämfört med helåret 2015.

Definitioner

- **Handlagda brott** är samtliga anmälda brott för vilka polis, åklagare eller annan utredande myndighet *under redovisningsperioden* har fattat ett beslut som innebär att handläggningen av brottet avslutas. Själva brottsanmälan kan ha gjorts samma eller tidigare år.

Ett och samma anmälda brott kan, om flera personer är misstänkta för brottet, generera flera beslut. I statistiken redovisas dock brottet endast en gång per redovisningsperiod. Ett av besluten väljs då ut till redovisningen enligt en huvudbeslutsprincip, som rangordnar besluten i följande ordning: åtalsbeslut, beslut om strafföreläggande, beslut om åtalsunderlåtelse, beslut om förundersökningsbegränsning samt övriga beslut.

- **Utredda brott** är handlagda brott för vilka *utredning har bedrivits och beslut om brottet har fattats under redovisningsåret*. Med utredning avses förundersökning, förenklad utredning eller utredning enligt lagen om unga lagöverträdare.
- **Direktavskrivna brott** är handlagda brott för vilka beslut om brottet har fattats under redovisningsåret, utan att en utredning har inletts.
- **Brott med misstänkt person** är handlagda brott där minst en person med misstankegraden *skäligen misstänkt* är registrerad för brottet vid tidpunkten för beslutet.
- **Brott utan misstänkt person** är handlagda brott där det inte finns någon person med misstankegraden *skäligen misstänkt* registrerad för brotten vid tidpunkten för beslutet. Om det finns personer med en lägre misstankegrad registrerade för brotten, räknas det som ett brott utan misstänkt person.
- **Personupplärade brott** är handlagda brott där *ett lagföringsbeslut* har fattats om minst en misstänkt person på brottet. Med lagföringsbeslut avses här beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse.
- **Förundersökningsbegränsade brott** är handlagda brott där beslut har fattats om att en *förundersökning inte ska inledas eller ska läggas ned* avseende brottet. Orsaken är oftast att en person är misstänkt för flera brott och polis eller åklagare bedömer att en fortsatt utredning av det aktuella brottet inte skulle få någon eller endast liten betydelse för en eventuell påföljd. Syftet med denna möjlighet är att skapa förutsättningar för att kunna använda tillgängliga utredningsresurser på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt.
- **Övriga handlagda brott** är brott för vilka *andra typer av beslut har fattats*. De vanligaste besluten är att inte inleda eller att lägga ned en utredning *på grund av att spaningsuppslag saknas* eller att *spaningsresultat inte uppnåts*. De övriga besluten kan fattas såväl innan som efter att utredningen inletts samt oavsett om det finns en skäligen misstänkt person eller ej.
- **Personuppläringsprocent** redovisar antalet personupplärade brott under en redovisningsperiod *i procent av samtliga handlagda brott* under samma period.
- **Lagföringsprocent** redovisar antalet personupplärade brott under en redovisningsperiod *i procent av samtliga utredda brott*, exklusive förundersökningsbegränsade brott, under samma period.

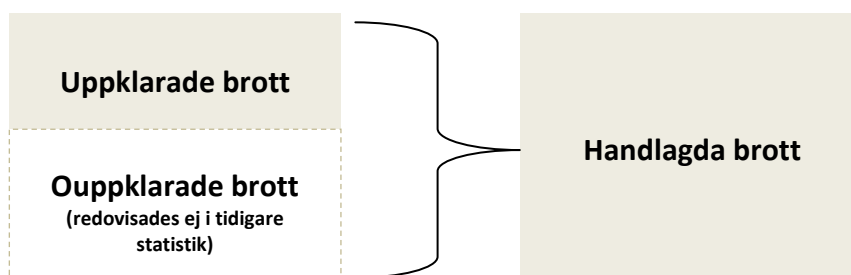
För en utförligare beskrivning av statistiken, se avsnittet *Statistikens innehåll och uppbyggnad*

Inledning

Som ett led i att målgruppsanpassa och kvalitetssäkra produkterna i brottsstatistiken, publicerar Brå från och med redovisningsåret 2014 statistik över *handlagda brott*. Statistiken över *handlagda brott* är en revidering av statistiken över *uppklarade brott* och har därmed ersatt denna. Statistikens ändamål är oförändrat och avser att ge en översiktlig bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott samt tillhandahålla mått på deras resultat.

En totalbild av handläggningen av brott

Statistiken redovisar från och med 2014 samtliga anmälda brott där ett beslut, som innebär att handläggningen av brottet avslutas, har fattats under redovisningsåret istället för att endast redovisa en delmängd av de anmälda brotten där beslut fattats. Genom utvidgningen av populationen ger statistiken från och med 2014 en heltäckande bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott, jämfört med den tidigare redovisningen (se figur 1).

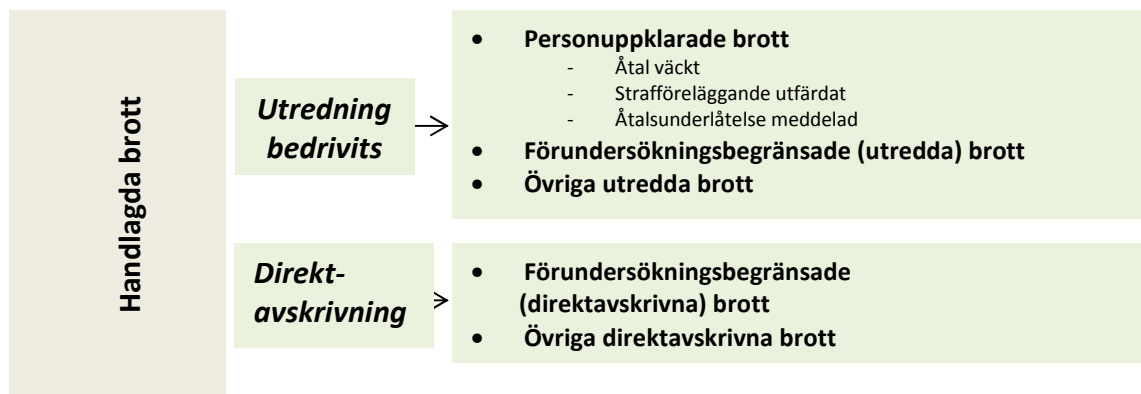
Figur 1. Förhållandet mellan populationerna i statistiken över uppklarade brott respektive handlagda brott (proportionerna är inte exakta).

De handlagda brotten kan vara anmälda samma år som beslut om brottet har fattats eller ett tidigare år. De handlagda brotten hamnar på ungefär samma nivå som de anmälda brotten (en skillnad på +11 800 brott första halvåret 2016)¹. Definitionsmässigt skiljer sig de två objekten åt på så vis att de anmälda brotten kan sägas beskriva ett *inflöde* av brott till polis, åklagare eller annan utredande myndighet, medan de handlagda brotten beskriver ett *utflöde* av anmälda brott från myndigheterna för vilka olika beslut som avslutar handläggningen av brotten har fattats.

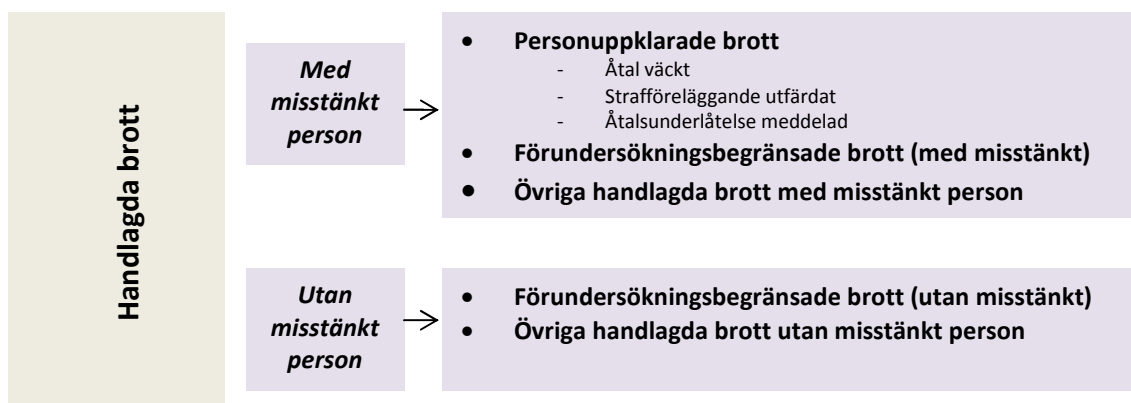
¹ Skillnaden mellan handlagda och anmälda brott var +20 000 brott första halvåret 2015.

Indelningar av de handlagda brotten

Statistiken över handlagda brott redovisas efter två övergripande indelningar. Dels efter om utredning har bedrivits eller om brottet har direktavskrivits (se figur 2), dels efter om det finns minst en skäligen misstänkt för brottet eller inte (se figur 3). Kategorierna i de två indelningarna är till viss del överlappande, eftersom en utredning kan inledas för ett brott utan att det finns en skäligen misstänkt person registrerad för brottet och vice versa.

Figur 2. Övergripande indelning av de handlagda brotten, i utredda brott (där utredning bedrivits) och direktavskrivna brott (utan utredning), samt underliggande grupperingar.

Figur 3. Övergripande indelning av de handlagda brotten, i brott med misstänkt person och brott utan misstänkt person, samt underliggande grupperingar.

De handlagda brotten grupperas i statistiken efter vilken typ av beslut som fattats. Brotten grupperas dels efter om det har fattats beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse (*personuppklarade brott*), dels om det har fattats beslut om förundersökningsbegränsning (*förundersökningsbegränsade brott*). Övriga typer av beslut kan inte specificeras av kvalitetsskäl och redovisas samlat i en grupp som benämns *övriga handlagda brott* (för mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll och uppbyggnad*).

Genom revideringen av statistiken 2014 utgick redovisningen av uppklarade respektive tekniskt uppklarade brott. Däremot redovisas de *personuppklarade brotten* fortsättningsvis även i statistiken över handlagda brott. Definitionen av personuppklarade brott har dock förändrats något i statistiken över handlagda brott, vilket medfört en liten nivåhöjning av antalet personuppklarade handlagda brott jämfört med den tidigare statistiken över uppklarade brott. Totalt sett ger

definitionsförändringen en ökning med 1 530 personupplklarade brott eller 1,5 procent första halvåret 2016.² Skillnaden kan dock variera för olika besluts- och brottstyper (se tabell 5 i bilaga). Nivåskillnaden hänger samman med att den tidigare definitionen utgick från ett inflöde av anmälda brott, medan den nya definitionen utgår från ett utflöde av beslutade anmälda brott. För att möjliggöra adekvata jämförelser bakåt i tiden redovisas antalet personupplklarade brott i nedanstående sammanställning enligt både den nya och den tidigare definitionen. En mer detaljerad redogörelse av skillnaderna i resultatet för de personupplklarade brotten till följd av justeringen ges i bilaga.

Lagföringsprocent och personupplklaringsprocent

I statistiken över handlagda brott redovisas måttet *personupplklaringsprocent*, som även redovisades i den tidigare statistiken över upplklarade brott. Måttet redovisar procentandelen personupplklarade brott av samtliga handlagda brott under redovisningsperioden. Det är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, med skillnaden att det från och med redovisningsåret 2014 beräknas på samtliga *handlagda brott*, istället för på samtliga *anmälda brott*.

En fördel med den nya definitionen är att beräkningen av måttet personupplklaringsprocent blir mer korrekt statistiskt sett. Förändringen innebär en marginell inverkan på resultatet för personupplklaringsprocenten totalt sett (<0,02 procentenheter första halvåret 2016). För vissa enskilda brottstyper eller vid jämförelse på regional nivå kan det dock finnas en något större skillnad i resultaten, vilket bör beaktas vid jämförelser bakåt i tiden (se avsnittet om jämförelse med tidigare statistik).

Uträkning av personupplklaringsprocenten (fr.o.m. 2014):

$$\frac{\text{Antal personupplklarade brott}}{\text{Antal handlagda brott}} * 100 = \text{personupplklaringsprocent}$$

Från och med år 2014 publicerar Brå även måttet *lagföringsprocent* som ett komplement till personupplklaringsprocenten. Lagföringsprocenten redovisar andelen personupplklarade brott under en period i procent av de *utredda* brotten under samma period, exklusive de förundersökningsbegränsade brotten.

I samtliga handlagda brott ingår anmälda händelser som inte är brottsliga, eller som det av andra anledningar är omöjligt eller mycket svårt att utreda och binda en misstänkt person till. Dessa brott direktavskrivs oftast. Genom att beräkna lagföringsprocenten på de utredda brotten, det vill säga de brott som bedömts vara möjliga att personupplklara, ges en mer träffsäker bild av de brottsutredande verksamheternas resultat.

Uträkning av lagföringsprocenten:

$$\frac{\text{Antal personupplklarade brott}}{\text{Antal utredda brott – FU-begränsade brott}} * 100 = \text{lagföringsprocent}$$

Viktigt att komma ihåg är dock att det även bland de utredda brotten finns en mindre

² Definitionsförändringen gav en ökning med 1 380 brott (+1,2 %) första halvåret 2015.

andel brott som inte är möjliga att lagföra. Det kan exempelvis röra sig om fall där det under utredningen visar sig att gärningen inte var brottslig eller att den misstänkta personen är avliden. Brå har i nuläget inte möjlighet att på ett tillförlitligt sätt urskilja dessa brott för att utesluta dem från beräkningen av lagföringsprocenten, vilket bör beaktas i tolkningen av resultatet. Det finns dessutom många andra påverkansfaktorer, som polisen och andra brottsutredande myndigheter inte rör över, och som måttet inte tar hänsyn till. Lagföringsprocenten ska därför tolkas som en *grov indikator* på polisens och övriga brottsutredande myndigheters resultat, när det gäller att personupplära de brott som utreds.

Jämförelser med tidigare statistik

Revideringen som genomfördes 2014 har inneburit att nya indelningar, grupperingar och mått redovisas i statistiken. I och med det första halvåret 2016 kan man nu för första gången göra jämförelser med det första halvåret föregående år av antalet handlagda brott och indelningarna utredda respektive direktavskrivna brott samt förundersökningsbegränsade brott, liksom måttet lagföringsprocenten.

Definitionsförändringarna inverkar på möjligheten att jämföra utvecklingen över längre tid, främst för de personupplärade brotten, men även i viss mån för personuppläringsprocenten. För att ge möjlighet till adekvata jämförelser och på sikt kunna analysera definitionsförändringarnas inverkan kommer Brå att under en period redovisa vissa uppgifter enligt både den tidigare och den nya definitionen av antalet personupplärade brott respektive personuppläringsprocenten under avsnittet *Jämförelse över tid* i bilaga. Redovisningen görs för samtliga personupplärade brott och den totala personuppläringsprocenten, samt indelat efter typ av beslut, brottstyp och region. Den parallella redovisningen av uppgifterna kommer att göras under flera år, till dess att tillräckligt många mätpunkter finns för att kunna följa utvecklingen av personupplärningen enligt de nya definitionerna.

I resultatsammanställningen för antalet *personupplärade brott* nedan görs jämförelser med antalet det första halvåret för ett och för tio år sedan. Vid jämförelser med första halvåret föregående år redovisas antalsuppgifter enligt den nya definitionen, medan jämförelser över tio år görs enligt den tidigare definitionen, eftersom det ger en mer korrekt jämförelse av utvecklingen i ett långsiktigt perspektiv. En mer detaljerad redogörelse av hur definitionsförändringen påverkar resultaten i statistiken, och inte minst de personupplärade brotten efter enskilda brottskategorier, ges under avsnittet *jämförelse över tid* i bilaga.

I resultatsammanställningen av *personuppläringsprocenten* görs jämförelser både med första halvåret 2015 och över en tioårsperiod enligt den nya definitionen som introducerades i statistiken över handlagda brott 2014. Det är möjligt eftersom skillnaden mellan den nya och tidigare definitionen på måttet generellt sett är mycket liten. Om resultatet av *personuppläringsprocenten* visar en betydande skillnad för de två olika definitionerna uppmärksammas detta i texten. För personuppläringsprocenten ges även en mer detaljerad redogörelse av definitionsförändringens påverkan under avsnittet *Jämförelse över tid* i bilaga.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över handlagda brott, *tänk på följande*:

- *Handlagda brott* redovisar antalet anmälda brott där beslut om brottet har fattats under en redovisningsperiod, oavsett när brottet anmäldes. Om det för ett anmält brott finns flera misstänkta personer registrerade ger det flera beslut angående

brottet. I det fallet redovisas endast ett av besluten i statistiken över handlagda brott för den aktuella perioden. Om besluten tas under två olika redovisningsår kommer de dock att redovisas två gånger i statistiken – en gång per redovisningsår. Det innebär att antalet handlagda brott kan vara något fler än antalet anmälda brott samma redovisningsperiod.

- De *personupplklarade brotten* i den nya statistiken är något fler än i den tidigare statistiken. Det beror på att de *anmälda* personupplklarade brotten endast räknas en gång i statistiken, oavsett hur många sådana beslut som fattats för brottet. De *handlagda* personupplklarade brotten kan däremot redovisas flera gånger i statistiken – dock endast en gång per redovisningsperiod – om flera sådana beslut har fattats om brottet under *olika* år. Detta gäller i synnerhet beslut om att väcka åtal, för vilka tiden fram till beslut av naturliga skäl kan vara längre än för andra typer av beslut (t.ex. direktavskrivningar).
- *Personupplklaringsprocenten* påverkas av förändringar både i antalet handlagda brott och i antalet personupplklarade brott, samt av relationen mellan dessa förändringar. Personupplklaringsprocenten kan exempelvis minska trots att antalet personupplklarade brott ökar. Det inträffar om antalet handlagda brott har ökat i större utsträckning än antalet personupplklarade brott.
- *Lagföringsprocenten* påverkas, på liknande sätt som personupplklaringsprocenten, av förändringar i både antalet personupplklarade brott och antalet utredda brott. Lagföringsprocenten kan exempelvis minska trots att antalet personupplklarade brott ökar. Det inträffar om antalet utredda brott har ökat i större utsträckning än antalet personupplklarade brott.
- *Lagföringsprocenten* påverkas även av antalet förundersökningsbegränsade brott. Lagföringsprocenten kan exempelvis öka trots att antalet personupplklarade brott inte har ökat. Det inträffar om antalet förundersökningsbegränsade brott ökar i större utsträckning än antalet utredda brott.
- Enstaka ärenden med många brott kan ge upphov till märkbara förändringar i både *personupplklarings-* och *lagföringsprocenten*. Effekterna inträder främst när det finns en övervikt av en viss typ av beslut (personupplklarande beslut eller direktavskrivningar) vid stora ärenden, som snedvrider resultatet. Om besluten följer fördelningen av beslut för samtliga brott, påverkar stora ärenden bara de antalsmässiga nivåerna för brott med olika typer av beslut.
- Nivåerna på *personupplklarings-* och *lagföringsprocenten* skiljer sig mellan olika typer av brott, och det gäller även relationen dem emellan. Skillnaden mellan nivåerna på de två måtten kan vara större för vissa brott och mindre för andra. Det hänger samman med i vilken utsträckning en utredning inleds med anledning av brottet och om det finns en skäligen misstänkt. För vissa brottstyper, som butiksstölder, rattfylleribrott och narkotikabrott, där det oftast finns en identifierad misstänkt person redan vid anmälan, både utreds och personupplklas brotten i hög utsträckning. Det ger endast små nivåskillnader mellan personupplklarings- och lagföringsprocenten. För andra brottstyper, till exempel skadegörelsebrott och bostadsinbrott, där det sällan finns en identifierad misstänkt person, och en betydligt lägre andel personupplklas, tenderar skillnaderna mellan måtten att vara större. Det beror på att många brott direktavskrivs och det endast är en mindre andel brott för vilka utredning inleds. När en utredning då inleds är det oftast för att det finns goda möjligheter att personupplklara brottet, och därmed blir nivåskillnaderna mellan de två måtten större.

- Nivåerna på *personuppklarings-* och *lagföringsprocenten* kan påverkas på olika sätt av enstaka ärenden med många brott. Om de handlagda brotten i ett stort ärende utreds kan det påverka båda måtten. Men om de handlagda brotten i ett stort ärende direktavskrivs, kan det enbart påverka *personuppklaringsprocenten*.
- Handläggning av brott som avslutas för att den misstänkta personen är yngre än 15 år räknas inte som *personuppklarade brott*. Dessa beslut är relativt sett vanligare för brottstyper där gärningspersonerna ofta är minderåriga (till exempel misshandel mot person 7–14 år) än vid andra brottstyper. De handlagda brotten med en registrerad skäligen misstänkt person yngre än 15 år redovisas under *Brott med misstänkt person – Övriga handlagda brott*.

Samtliga handlagda brott första halvåret 2016

I sammanställningen nedan redovisas huvudresultaten från statistiken över samtliga handlagda brott första halvåret 2016. Först redovisas nivån och strukturen på de handlagda brotten, det vill säga hur de handlagda brotten fördelar sig efter olika indelningar och grupperingar. Sedan redovisas resultaten för *personupplklaringsprocenten* med prognos för helåret 2016 och *lagföringsprocenten*, och slutligen ges en samlad redovisning av de handlagda brotten för olika brottskategorier och ett urval brottstyper.

Utredda respektive direktavskrivna handlagda brott

Första halvåret 2016 handlades 764 000³ anmälda brott. Jämfört med första halvåret 2015 ökade antalet handlagda brott med 12 500 brott, vilket är en ökning med 2 procent.

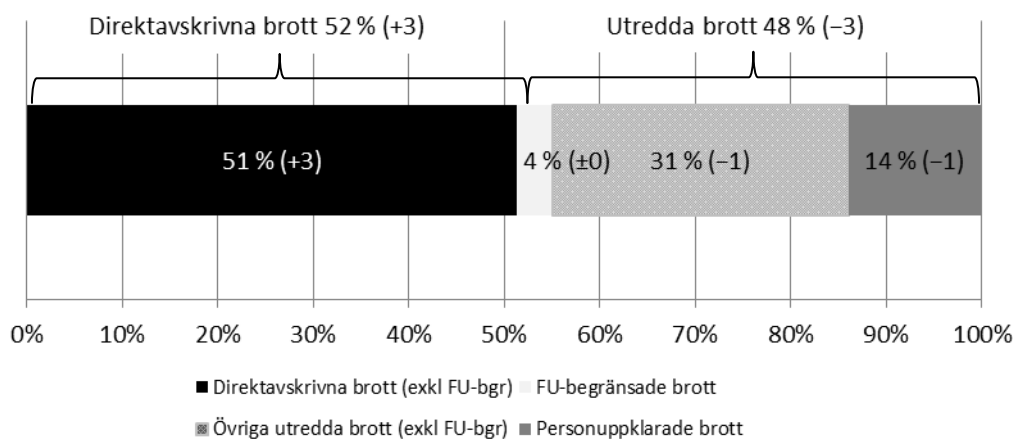
För 48 procent av de handlagda brotten första halvåret 2016 hade en utredning bedrivits, medan de övriga handlagda brotten (52 %) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2015 har andelen utredda brott minskat och andelen direktavskrivna ökat med 3 procentenheter vardera. För de brott som hade direktavskrivits var det vanligaste beslutet att spaningsuppslag saknades.

Av de utredda brotten var de antalsmässigt största brottskategorierna dels brott mot person, dels stöld- och tillgreppsbrott. De direktavskrivna brotten utgjordes till störst del av stöld- och tillgreppsbrott.

Omkring 14 procent av de handlagda brotten personupplklarades, vilket är en minskning med närmare 1 procentenhet jämfört med motsvarande period 2015. Ytterligare 4 procent av de handlagda brotten förundersökningsbegränsades, vilket är oförändrat jämfört med första halvåret 2015.

I figur 4 redovisas samtliga handlagda brott efter den övergripande indelningen utredda respektive direktavskrivna brott. Vidare särredovisas handlagda brott med beslut som innebär att brottet antingen personupplklarats eller förundersökningsbegränsats, samt utredda brott med andra typer av beslut.

³ Antalet brott har avrundats efter principen om tre informationsgivande siffror. Exempel: 234 162 brott avrundas till 234 000, medan 162 brott förblir 162.

Figur 4. Samtliga handlagda brott första halvåret 2016 fördelade efter den övergripande indelningen i utredda respektive direktavskrivna brott, samt underliggande grupper av brott efter beslutstyp (totalt 764 000 brott). Inom parentes anges förändringen jämfört med första halvåret 2015.

Handlagda brott *med* respektive *utan* misstänkt person

Brott med misstänkt person är de handlagda brott där minst en skäligen misstänkt person har registrerats för brottet.

Första halvåret 2016 var det 242 000 av de handlagda brotten som utgjordes av brott med misstänkt person, vilket är 32 procent av samtliga handlagda brott. Resterande handlagda brott (68 %) är således brott där det inte fanns någon skäligen misstänkt person. Jämfört med första halvåret 2015 har andelen brott med misstänkt person minskat med 2 procentenheter. Att det finns en skäligen misstänkt är dock inte liktydigt med att brottet personuppläras. Första halvåret 2016 personupplärades 44 procent (107 000 brott) av de handlagda brotten med misstänkt person (se mer om personupplärade brott nedan).

Bland brotten med misstänkt person var brott mot person och narkotikabrott de största brottskategorierna. Tillsammans utgör de 44 procent av samtliga brott med misstänkt person. Den största brottskategorin bland brotten utan misstänkt person var stöld- och tillgreppsbrott, som utgjorde 41 procent av brotten utan misstänkt person.

Personupplärade brott

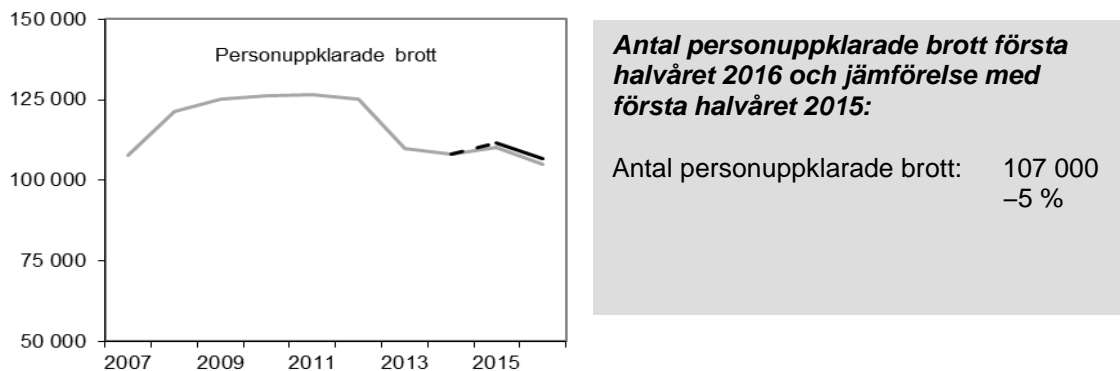
Personupplärade brott är handlagda brott där minst en misstänkt person har lagförts för brottet genom beslut om åtal, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse. Det innebär att det för alla personupplärade brott finns minst en registrerad misstänkt person, samt att det alltid har bedrivits en utredning.

Vid jämförelse med första halvåret 2015 kommer den nya definitionen av personupplärade brott att användas. Eftersom den nya definitionen ger en viss nivåhöjning av antalet personupplärade brott i jämförelse med den tidigare definitionen är det inte meningsfullt att använda den nya definitionen i redovisningen av utvecklingen över en tioårsperiod. Därför kommer den tidigare definitionen från upplärade brott istället att användas vid redovisningen av utvecklingen över en tioårsperiod. Se avsnittet *Jämförelse över tid* i bilaga för mer information.

Nivå och utveckling för personupplärade brott

Första halvåret 2016 personupplärades 107 000 handlagda brott, en minskning med 5 070 brott (-5 %) jämfört med samma period 2015. I en jämförelse med nivån för tio år

sedan har antalet minskat med 3 procent.

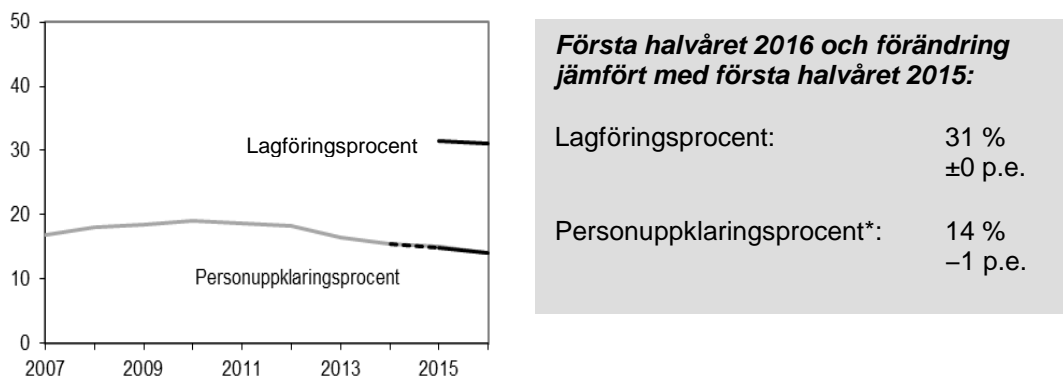
Figur 5. Utvecklingen av antalet personupplarade anmälda brott (grå linje), första halvåret 2007–2016, samt antalet personupplarade handlagda brott (svart linje) första halvåret 2015–2016. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

Lagföringsprocent och personupplaringsprocent

I statistiken över handlagda brott redovisas måtten *lagföringsprocent* och *personupplaringsprocent*. Definitionen av personupplaringsprocenten har, som nämnts tidigare, ändrats något. Förändringen har generellt en marginell inverkan på resultaten och jämförelser över tid, såväl med första halvåret föregående år som över en tioårsperiod, görs därför här enligt den nya definitionen. För en tydlig redovisning av resultatet enligt den nya respektive den tidigare definitionen, se avsnittet *Jämförelser över tid* i bilaga.

Lagföringsprocenten, som redovisar andelen personupplarade brott av de utredda brotten (exkl. förundersökningsbegränsade brott), uppgick första halvåret 2016 till 31 procent, vilket är oförändrat från motsvarande period föregående år.

Personupplaringsprocenten, som redovisar andelen personupplarade brott av samtliga handlagda brott under aktuell period, uppgick till 14 procent första halvåret 2016. Jämfört med motsvarande period 2015 har personupplaringsprocenten minskat med 1 procentenhet.

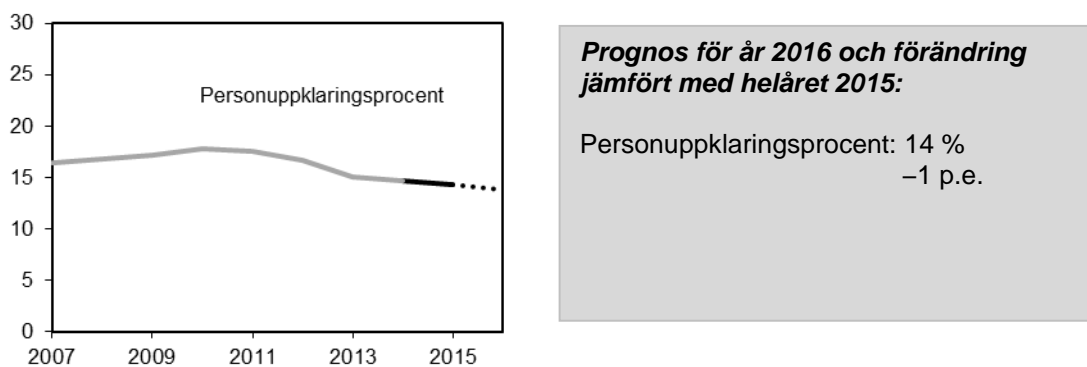

Figur 6. Lagföringsprocenten första halvåret 2015–2016, samt utvecklingen av personuppklaringsprocenten första halvåret 2007–2016. Grå linje anger måttet personuppklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

* Från och med 2014 redovisas en justerad personuppklaringsprocent. Måttet är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, men med den skillnaden att det beräknas på samtliga handlagda brott istället för på samtliga anmälda brott. Även enligt den tidigare beräkningen skulle personuppklaringsprocenten första halvåret 2016 uppgå till 14 procent.

Prognos för personuppklaringsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2016 kommer personuppklaringsprocenten för samtliga brott att uppgå till 14 procent, vilket är 1 procentenhet lägre än utfallet för helåret 2015. Sett över en tioårsperiod (2007–2016) har personuppklaringsprocenten minskat med 3 procentenheter enligt prognosen för helåret 2016.

Figur 7. Utvecklingen av personuppklaringsprocenten, helåren 2007–2016, med **prognostiserat** värde för år 2016. Grå linje anger personuppklaringsprocenten den period då den beräknades enligt den tidigare definitionen, och svart linje då den beräknades enligt den nya.

Redovisning efter brottstyp

I tabell 1 redovisas först nivåerna för handlagda brott och utredda brott samt andelen utredda brott av de handlagda brotten. Sedan redovisas antalet personupplagade brott samt lagförings- och personupplagaringsprocenten för första halvåret 2016. Redovisningen ges dels för samtliga brott, dels för fyra breda brottskategorier.⁴

Som framgår av tabellen finns det stora skillnader i personupplagarings- och lagföringsprocent mellan olika brottstyper, vilket delvis beror på att brotten är olika svåra att personupplagda. Ett annat mönster som kan noteras i tabellen är att skillnaden mellan personupplagarings- och lagföringsprocenten är större för brottskategorier där en mindre andel av de handlagda brotten utreds, jämfört med de kategorier där en större andel utreds. För exempelvis stöldbrott, där en förhållandevis liten andel av brotten utretts (30 %), är det också en större skillnad mellan personupplagarings- och lagföringsprocenten, jämfört med andra brottskategorier.

Tabell 1. Översikt över antalet handlagda respektive utredda brott, andelen utredda brott av samtliga handlagda brott, antalet personupplagade handlagda brott, samt personupplagarings- respektive lagföringsprocenten, första halvåret 2016.

Brottstyp	Handlagda brott	Utredda brott	Andel utredda brott (%)	Personupplagade handlagda brott*	Personupplagaringsprocent (%)	Lagföringsprocent (%)
Samtliga brott	764 000	368 000	48 ↓	107 000	14 ↓	31 →
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	135 000	98 100	73 →	13 100	10 ↓	14 ↓
Stöldbrott (8 kap. BrB)	246 000	73 000	30 ↓	16 500	7 →	24 ↑
Trafikbrott	39 300	32 100	82 ↓	20 400	52 ↓	68 ↓
Narkotikabrott	47 700	46 000	96 →	25 300	53 ↑	61 ↑

Pilarna i tabellen anger förändringens riktning jämfört med första halvåret 2015 (↑=ökning; ↓=minskning; →=oförändrat).

Nedan följer en samlad redovisning av de handlagda brotten för de olika brottskategorierna. Redovisningen av personupplagaringsprocenten utgår enbart från den nya definitionen enligt statistiken över handlagda brott. Om den tidigare definitionen uppvisar ett annat resultat, vid jämförelse över en tioårsperiod, kommenteras detta i sammanställningen. För en detaljerad redovisning av utvecklingen för de personupplagade brotten enligt både den nya och den tidigare definitionen, se avsnittet *Jämförelser över tid* i bilaga.

⁴ För den som är intresserad av resultaten för andra brottskategorier och brottstyper än de som redovisas här, hänvisas till tabell 301 på Brås webbplats (www.bra.se/statistik).

Brott mot person

Med brott mot person avses brott som regleras i 3–7 kap. brottsbalken.⁵ Sett till samtliga handlagda brott mot person är misshandel, ofredande och olaga hot de antalsmässigt största brottstyperna, som tillsammans utgjorde 75 procent av de handlagda brotten mot person under första halvåret 2016.

Första halvåret 2016 handlades 135 000 *brott mot person*. Jämfört med första halvåret 2015 minskade antalet handlagda brott mot person med 1 300 brott, vilket motsvarar en minskning med 1 procent. En utredning bedrevs för 73 procent (98 100 brott), medan 27 procent (36 400 brott) direktavskrevs. Fördelningen av utredda respektive direktavskrivna brott var densamma första halvåret 2015.

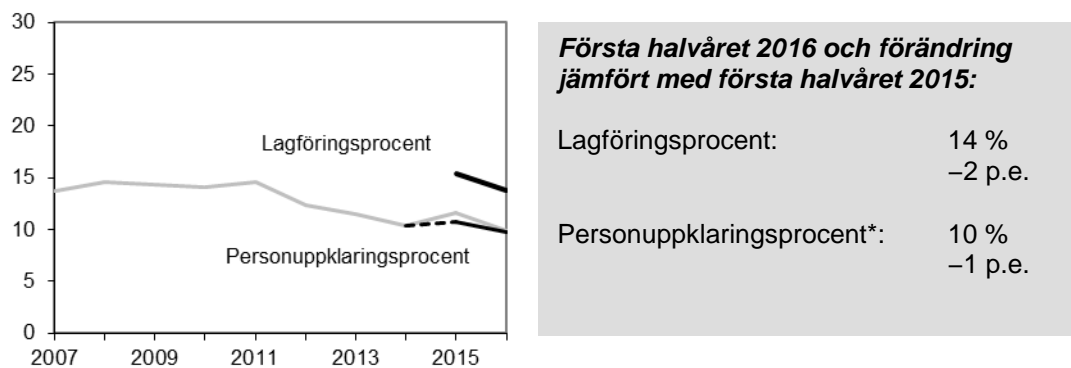
Av samtliga handlagda brott mot person förundersökningsbegränsades 5 procent (6 600), vilket är samma nivå som första halvåret 2015. Det var 3 procent av de handlagda brotten som förundersökningsbegränsades efter att en utredning inletts och 2 procent innan en utredning inletts. Brott mot person är den största brottskategorin bland samtliga förundersökningsbegränsade brott. Närmare hälften av de förundersökningsbegränsade brotten mot person utgörs av ärekränkingsbrott. Ärekränkingsbrott är ett så kallat målsägandebrott, vilket innebär att målsägaren i flesta fall själv måste ange brottet till åtal⁶.

Av samtliga handlagda brott mot person personupplärdades 13 100 brott. *Lagföringsprocenten*, som anger de personupplärdade brotten i relation till de utredda brotten (exkl. förundersökningsbegränsade brott), uppgick till 14 procent första halvåret 2016. Jämfört med första halvåret 2015 har lagföringsprocenten minskat med 2 procentenheter.

Personupplärdingsprocenten, som anger andelen personupplärdade brott av samtliga handlagda brott, uppgick till 10 procent första halvåret 2016. Personupplärdingsprocenten har minskat med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2015. Jämfört med för tio år sedan har nivån minskat med 4 procentenheter.

⁵ 3 kap. Brott mot liv och hälsa, 4 kap. Brott mot frihet och frid, 5 kap. Ärekränkingsbrott, 6 kap. Sexualbrott, 7 kap. Brott mot familj.

⁶ Åklagaren kan väcka åtal i de fall där målsägaren har angivit brottet till åtal och det dessutom kan anses påkallat ur allmän synpunkt, eller i vissa fall där särskilda skäl kan anses påkallat ur allmän synpunkt.

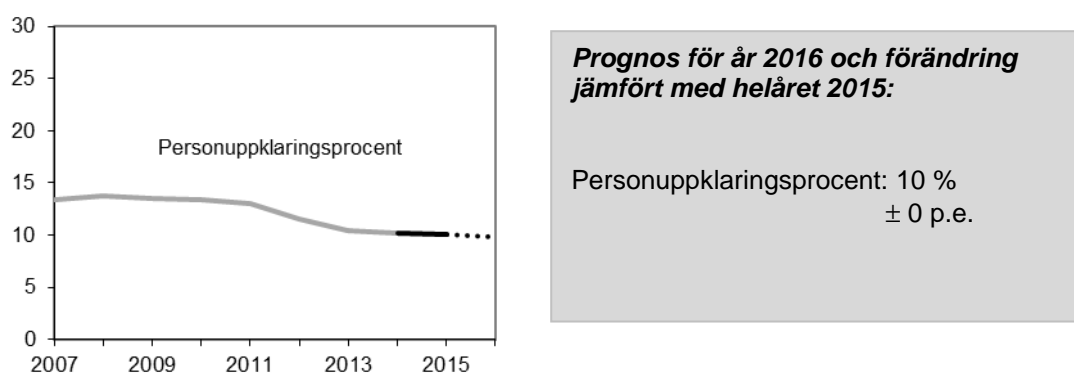
Figur 8. Lagföringsprocenten för brott mot person första halvåret 2015–2016, samt utvecklingen av personuppklaringsprocenten för brott mot person för första halvåret 2007–2016. Grå linje anger måttet personuppklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

* Från och med 2014 redovisas en justerad personuppklaringsprocent. Måttet är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, men med den skillnaden att det beräknas på samtliga handlagda brott istället för på samtliga anmälda brott. Även enligt den tidigare beräkningen skulle personuppklaringsprocenten första halvåret 2016 uppgå till 10 procent.

Av samtliga handlagda brott mot person hade 46 procent (62 400 brott) minst en person registrerad som skäligen misstänkt, vilket är samma nivå som motsvarande period 2015. Av dessa brott personupplades 21 procent (13 100 brott), vilket är en minskning med 2 procentenheter jämfört med första halvåret 2015.

Prognos för personuppklaringsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2016 kommer personuppklaringsprocenten för brott mot person att uppgå till 10 procent, vilket är samma nivå som helåret 2015. De senaste tio åren har personuppklaringsprocenten för brott mot person minskat med 3 procentenheter.

Figur 9. Utvecklingen av personuppklaringsprocenten för **brott mot person**, helåren 2007–2016, med **prognostiserat** värde för år 2016. Grå linje anger personuppklaringsprocenten den period då den beräknades enligt den tidigare definitionen, och svart linje då den beräknades enligt den nya.

Stöld- och tillgreppsbrott

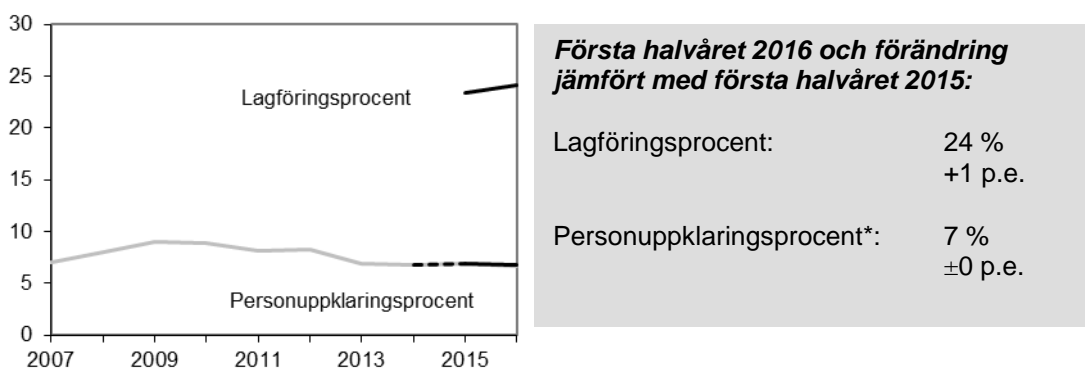
Med stöld- och tillgreppsbrott avses brott som regleras i 8 kap. brottsbalken. Sett till samtliga handlagda stöld- och tillgreppsbrott är cykelstöld, snatteri i butik samt stöld ur och från motordrivna fordon de antalsmässigt största brottstyperna, som tillsammans utgjorde 32 procent av de handlagda stöld- och tillgreppsbrotten under första halvåret 2016.

Första halvåret 2016 handlades 246 000 *stöld- och tillgreppsbrott*, vilket innebär en minskning med 11 300 brott (–4 %) jämfört med första halvåret 2015. En utredning bedrevs för 30 procent (73 000 brott) av dem, medan merparten (70 % eller 173 000 brott) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2015 har andelen utredda brott minskat och andelen direktavskrivna brott ökat med 2 procentenheter vardera.

Av de handlagda stöld- och tillgreppsbrotten var det 2 procent (4 910 brott) som förundersökningsbegränsades, vilket är samma nivå som motsvarande period 2015. De flesta (4 540 brott) förundersökningsbegränsades efter att en utredning inletts. De utgjordes i huvudsak av stöld och snatteri i butik.

De personuppklarade stöld- och tillgreppsbrotten uppgick till 16 500 brott. *Lagföringsprocenten*, det vill säga andelen personuppklarade brott av de utredda brotten (exkl. förundersökningsbegränsade brott), uppgick till 24 procent. Jämfört med första halvåret 2015 har lagföringsprocenten ökat med 1 procentenhet.

Personuppklaringsprocenten, det vill säga andelen personuppklarade brott av samtliga handlagda stöld- och tillgreppsbrott, uppgick till 7 procent första halvåret 2016. Personuppklaringsprocenten ligger på samma nivå som första halvåret 2015. Även jämfört med för tio år sedan ligger personuppklaringsprocenten på samma nivå.

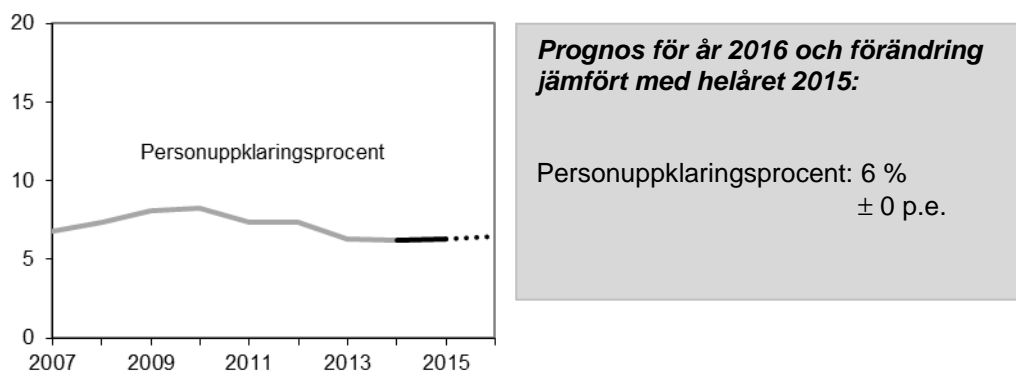
Figur 10. Lagföringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott första halvåret 2015-2016, samt utvecklingen av personuppklaringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott första halvåret 2007–2016. Grå linje anger måttet personuppklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

* Från och med 2014 redovisas en justerad personuppklaringsprocent. Måttet är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, men med den skillnaden att det beräknas på samtliga handlagda brott istället för på samtliga anmälda brott. Även enligt den tidigare beräkningen skulle personuppklaringsprocenten första halvåret 2016 uppgå till 7 procent.

För 12 procent (30 500 brott) av de handlagda stöld- och tillgreppsbrotten första halvåret 2016 fanns det minst en person registrerad som skäligen misstänkt för brottet, vilket är samma nivå som första halvåret 2015. Andelen personuppklarade stöld- och tillgreppsbrott av brotten med minst en misstänkt person uppgick till 54 procent, vilket är samma nivå som första halvåret 2015.

Prognos för personuppklaringsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2016 kommer personuppklaringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott att uppgå till 6 procent, vilket är samma nivå som för helåret 2015 och även samma nivå som helåret 2007.

Figur 11. Utvecklingen av personuppklaringsprocenten för **stöld- och tillgreppsbrott**, helåren 2007–2016, med **prognostiserat** värde för år 2016. Grå linje anger personuppklaringsprocenten den period då den beräknades enligt den tidigare definitionen, och svart linje då den beräknades enligt den nya.

Trafikbrott

Med trafikbrott avses brott som regleras i trafikbrottslagen (TBL 1951:649). Sett till samtliga trafikbrott är olovlig körning den största brottstypen, som utgjorde 39 procent under första halvåret 2016.

Första halvåret 2016 handlades 39 400 trafikbrott, vilket är en minskning med 1 330 brott (–3 %) jämfört med första halvåret 2015. En utredning inleddes för 82 procent av dem (32 100), medan 18 procent (7 240 brott) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2015 har andelen utredda brott minskat och andelen direktavskrivna brott ökat med 2 procentenheter vardera.

Av samtliga handlagda trafikbrott förundersökningsbegränsades 6 procent (2 270 brott), vilket är 1 procentenhet lägre jämfört med första halvåret 2015. Nästan samtliga av dem förundersökningsbegränsades efter att en utredning hade inletts.

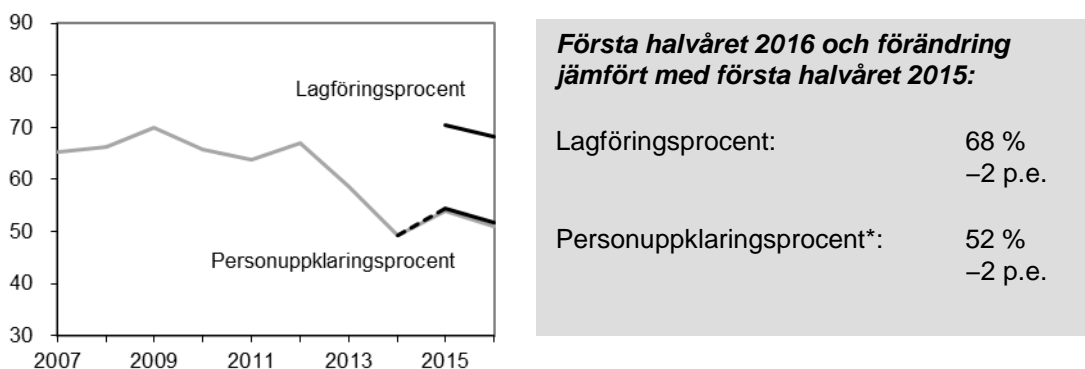
Antalet personuppklarade brott första halvåret 2016 uppgick till 20 400 brott. Drygt hälften av de personuppklarade brotten utgjordes av olovlig körning och drygt en femtedel av rattfylleri (exklusive drograttfylleri). För dessa brott finns det i stort sett alltid en utpekad gärningsperson vid anmälningstillfället.

Lagföringsprocenten, det vill säga andelen personuppklarade brott av de utredda brotten (exkl. förundersökningsbegränsade brott), uppgick första halvåret 2016 till 68 procent. Det är en minskning med två procentenheter jämfört med första halvåret 2015.

Personuppklaringsprocenten för de handlagda trafikbrotten första halvåret 2016 uppgick till 52 procent. Även det är en minskning med 2 procentenheter jämfört med

motsvarande period föregående år.

Jämfört med för tio år sedan har personuppklaringsprocenten enligt den nya definitionen minskat med 13 procentenheter och enligt den tidigare definitionen har den minskat med 14 procentenheter. Minskningen, som startade 2013, kan till stor del förklaras av att polisen då började registrera smitning från parkeringsskada under brottskoden för smitning från trafikolycka, trots att den inte är avsedd för detta. Eftersom smitning från parkeringsskada är en brottstyp med betydligt lägre personuppklaringsprocent än övriga trafikbrott, inverkar detta tillskott negativt på personuppklaringsprocenten för trafikbrott generellt. Felregistreringar har förekommit även under 2016.

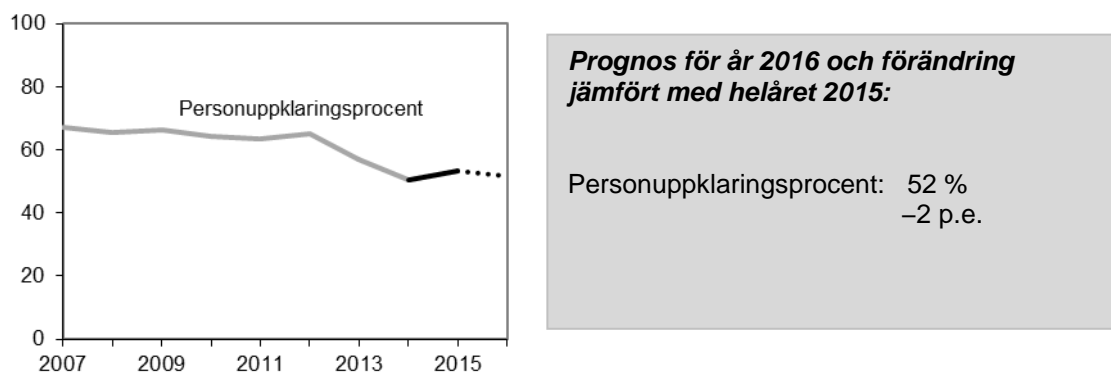
Figur 12. Lagföringsprocenten för trafikbrott första halvåret 2015–2016, samt utvecklingen av personuppklaringsprocenten för trafikbrott första halvåret 2007–2016. Grå linje anger måttet personuppklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

* Från och med 2014 redovisas en justerad personuppklaringsprocent. Måttet är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, men med den skillnaden att det beräknas på samtliga handlagda brott istället för på samtliga anmälda brott. För trafikbrotten skiljer sig personuppklaringsprocenten beroende på om den beräknas på handlagda brott (nya definitionen) eller anmälda brott (tidigare definitionen). Enligt den tidigare definitionen skulle personuppklaringsprocenten uppgå till 51 procent.

Det fanns en skäligen misstänkt person registrerad för 74 procent (29 100) av de handlagda trafikbrotten. Trafikbrott tillhör så kallade spanings- och kontrollbrott, där det redan vid anmälningstillfället oftast finns en utpekad gärningsperson. Av de brott där det fanns minst en skäligen misstänkt person registrerad var det 70 procent som personupplades, vilket är 1 procentenhet lägre jämfört med första halvåret 2015.

Prognos för personuppklaringsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2016 kommer personuppklaringsprocenten för trafikbrott att uppgå till 52 procent, vilket är 2 procentenheter lägre än för helåret 2015. På grund av oklarheter kring hur polisen kommer att registrera parkeringsskada under resten av året är prognosen dock osäker. De senaste tio åren har personuppklaringsprocenten varit nedåtgående; jämfört med helåret 2007 har den minskat med 16 procentenheter enligt prognosen för helåret 2016.

Figur 13. Utvecklingen av personupplämningsprocenten för **trafikbrott**, helåren 2007–2016, med **prognostiserat** värde för år 2016. Grå linje anger personupplämningsprocenten den period då den beräknades enligt den tidigare definitionen, och svart linje då den beräknades enligt den nya.

Narkotikabrott

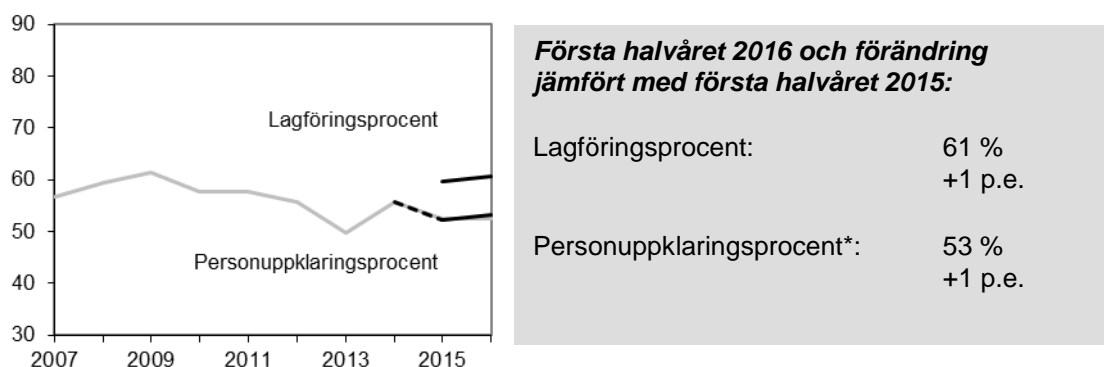
Med narkotikabrott avses brott som regleras i narkotikastrafflagen (NSL 1968:64). Sett till samtliga narkotikabrott är eget bruk den största brottstypen, som utgjorde 51 procent under första halvåret 2016.

Första halvåret 2016 handlades 47 700 *narkotikabrott* (1–3 § narkotikastrafflagen), vilket är en minskning med 4 890 brott (–9 %) jämfört med första halvåret 2015. En utredning bedrevs för 96 procent (46 000) av de handlagda narkotika brotten, medan 4 procent (1 720 brott) direktavskrevs. Fördelningen av utredda respektive direktavskrivna brott var densamma första halvåret 2015.

Av de handlagda narkotikabrotten förundersökningsbegränsades 9 procent (4 170 brott), vilket är samma nivå som första halvåret 2015. För nästan samtliga förundersökningsbegränsade narkotikabrott hade en utredning inletts.

Totalt personupplämnades 25 300 narkotikabrott första halvåret 2016. I relation till de utredda brotten (exkl. förundersökningsbegränsade brott) ger det en *lagföringsprocent* på 61 procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2015.

De personupplämnade brotten i relation till samtliga handlagda narkotikabrott ger en *personupplämningsprocent* på 53 procent för perioden, vilket motsvarar en ökning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2015. Jämfört med för tio år sedan har personupplämningsprocenten minskat med 4 procentenheter.

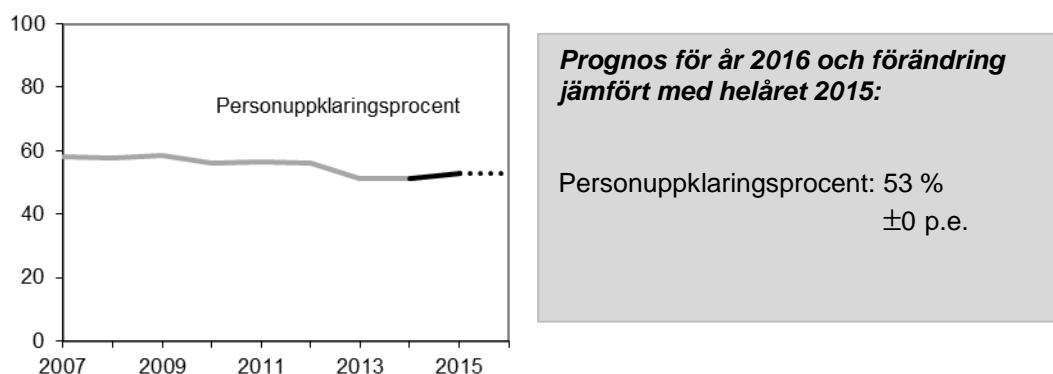
Figur 14. Lagföringsprocenten för narkotikabrott första halvåret 2015–2016, samt utvecklingen av personuppklaringsprocenten för narkotikabrott första halvåret 2007–2016. Grå linje anger måttet personuppklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

* Från och med 2014 redovisas en justerad personuppklaringsprocent. Måttet är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, men med den skillnaden att det beräknas på samtliga handlagda brott istället för på samtliga anmälda brott. Även enligt den tidigare beräkningen skulle personuppklaringsprocenten första halvåret 2016 uppgå till 53 procent.

Av de handlagda narkotikabrotten hade 91 procent (43 600 brott) minst en skäligen misstänkt person registrerad för brottet, vilket motsvarar samma nivå som första halvåret 2015. Narkotikabrott uppdragas oftast genom polisens spaningsarbete, och i de flesta fall har man därför en utpekad gärningsperson redan vid polisanmälan. Av brotten med minst en skäligen misstänkt person uppgick andelen personupplade narkotikabrott till 58 procent, vilket är 1 procentenhet högre än första halvåret 2015.

Prognos för personuppklaringsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2016 kommer personuppklaringsprocenten för narkotikabrott att uppgå till 53 procent, vilket är samma utfall som 2015. Sett över en tioårsperiod har personuppklaringsprocenten för narkotikabrott varit nedåtgående, jämfört med helåret 2007 har den minskat med 5 procentenheter enligt prognosen för helåret 2016.

Figur 15. Utvecklingen av personuppklaringsprocenten för **narkotikabrott**, helåren 2007–2016, med **prognostiserat** värde för år 2016. Grå linje anger personuppklaringsprocenten den period då den beräknades enligt den tidigare definitionen, och svart linje då den beräknades enligt den nya.

Handlagda brott i regionerna

Från 1 januari 2015 är Polismyndigheten en myndighet indelad i sju regioner istället för tidigare 21 länspolismyndigheter. Det innebär att statistiken över handlagda brott från och med första halvåret 2015 utgår från de nya regionerna. För mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll och uppbyggnad – regionala fördelningar*.

Region Nord består av Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län.

Region Mitt består av Gävleborgs, Uppsala och Västmanlands län.

Region Stockholm består av Stockholms och Gotlands län.

Region Öst består av Jönköpings, Södermanlands och Östergötlands län.

Region Väst består av Hallands och Västra Götalands län.

Region Syd består av Kalmar, Blekinge, Kronobergs och Skåne län.

Region Bergslagen består av Dalarnas, Värmlands och Örebro län.

I detta avsnitt redovisas resultaten från statistiken över de handlagda brotten i respektive region första halvåret 2016. Först redovisas beslutsfördelningen av de handlagda brotten i respektive region. Sedan redovisas resultaten av *personuppklaringsprocenten* och *lagföringsprocenten*. Därefter ges en redovisning av brotten med minst en skäligen misstänkt person registrerad och slutligen ges en redovisning över fördelningen av de handlagda brotten för två olika brottskategorier, brott mot liv och hälsa (3-7 kap. brottsbalken) och stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken).

Vid jämförelser med tidigare år (2007 till 2014) kommer de nuvarande regionerna jämföras med det sammanslagna resultatet av de länspolismyndigheter som respektive region består av. Observera att införandet av regioner i Polismyndigheten genomfördes 2015.

När man tolkar statistik över handlagda brott i regionerna bör deras respektive utveckling över tid och skillnader mellan regionerna ses i relation till olika omvärldsfaktorer, som exempelvis brottsstrukturen. Även förekomsten av enstaka stora ärenden kan ge effekter på den regionala nivån (se inverkan av stora ärenden under avsnittet *Insamling och bearbetning*).

Utredda respektive direktavskrivna handlagda brott

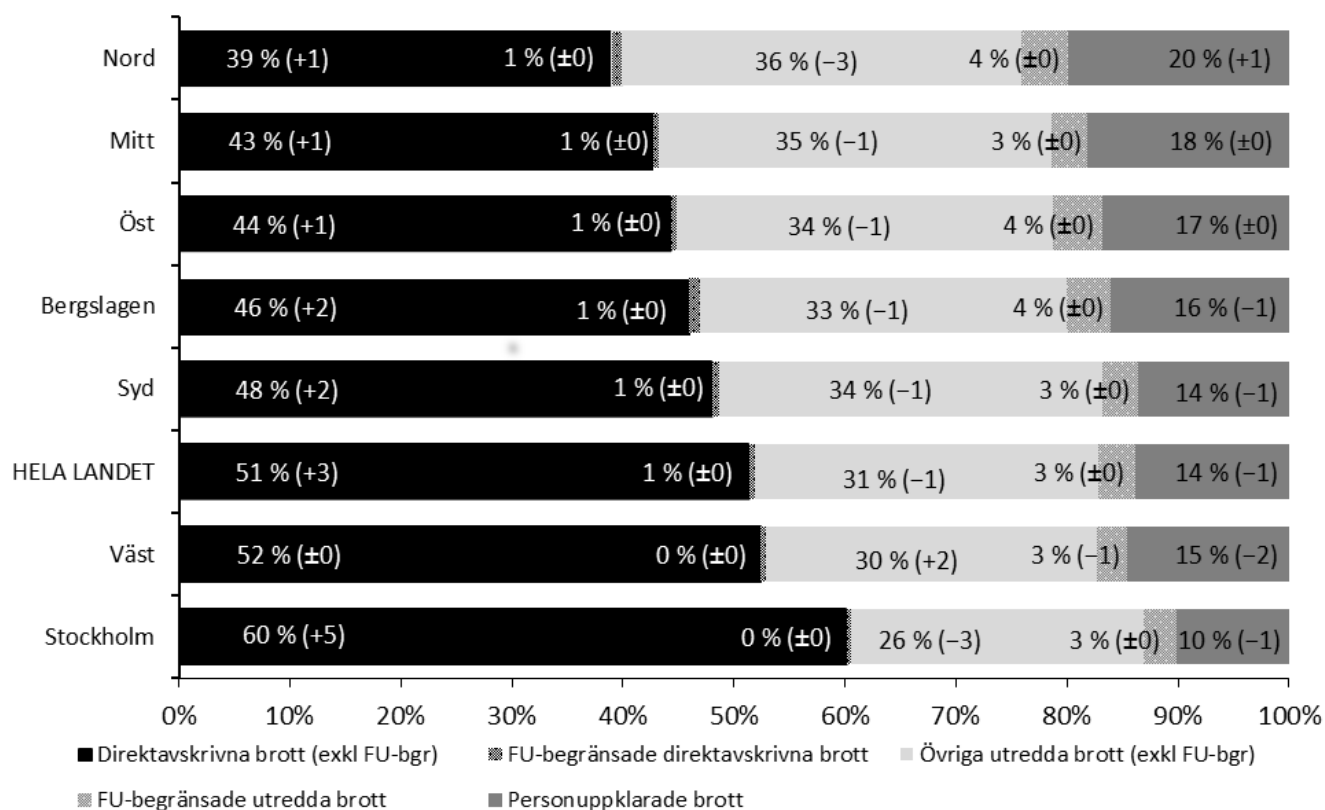
De handlagda brotten indelas övergripande efter om en utredning har bedrivits för brottet eller om det har direktavskrivits. Fördelningen av de utredda och direktavskrivna handlagda brotten första halvåret 2016 varierar mellan regionerna. Region Nord och region Mitt var de två regioner som hade högst andel utredda brott första halvåret 2016 (60 resp. 57 %) medan region Stockholm hade lägst andel utredda brott (40 %).

I de flesta regioner har andelen utredda brott minskat. I region Nord, Mitt och Öst med 1 procentenhet vardera, i region Syd och region Bergslagen med 2 procentenheter vardera och i region Stockholm med 5 procentenheter. Region Stockholm var således den region som uppvisade störst förändring i andelen utredda brott under första halvåret 2016. I region Väst var andelen utredda brott däremot oförändrad jämfört med första halvåret 2015.

I de fall det inte har bedrivits någon utredning har brottet direktavskrivits. En minskad andel utredda brott innebär med andra ord en ökning av andelen direktavskrivna brott. Andelen direktavskrivna brott ökade i samtliga regioner (mellan 1 och 5 p.e.) utom i region Väst, där andelen var oförändrad.

Beslut om förundersökningsbegränsning kan fattas både före och efter att en utredning har inletts för brottet. Region Nord, Öst och Bergslagen hade den högsta andelen förundersökningsbegränsade brott (5 % vardera) under det första halvåret 2016, medan region Väst och region Stockholm hade den lägsta andelen förundersökningsbegränsade brott (3 % vardera) under samma period. I jämförelse med samma period 2015 var andelarna oförändrade i samtliga regioner, utom i region Mitt, där andelen förundersökningsbegränsade brott minskade med 1 procentenhet.

I figur 16 redovisas handlagda brott indelat efter direktavskrivna brott med respektive utan brott som förundersökningsbegränsats, samt utredda brott som personuppklarats, förundersökningsbegränsats eller fått andra typer av beslut (övriga utredda brott). Andelar i figuren anges med avrundade tal vilket innebär att indelningarna inte nödvändigtvis summerar till 100 procent.

Figur 16. Samtliga handlagda brott första halvåret 2016 per region samt för hela landet, fördelade efter kategorierna direktavskrivna brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott, övriga utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade utredda brott och personupplärade brott. Förändringen jämfört med föregående halvår är angiven inom parentes.

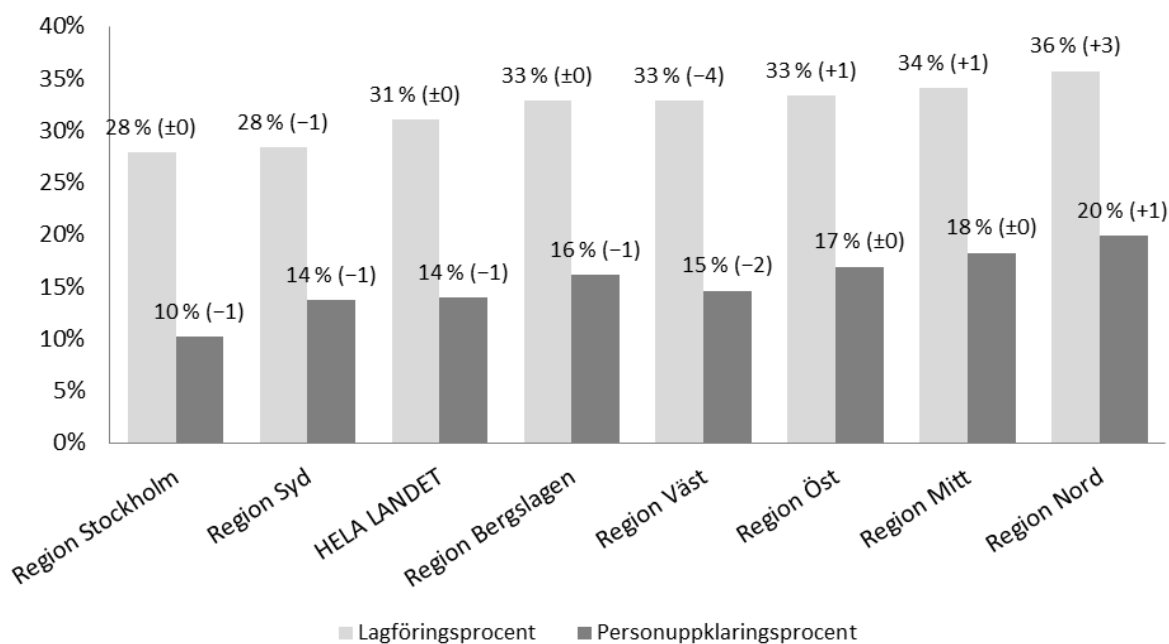
Lagföringsprocent och personupplklaringsprocent

Lagföringsprocenten och personupplklaringsprocenten visar de personupplklarade brotten i relation till de utredda brotten respektive till samtliga handlagda brott.

Lagföringsprocenten, som visar andelen personupplklarade brott av de utredda brotten (exklusive förundersökningsbegränsade brott), var högst i region Nord och region Mitt (36 resp. 34 %) första halvåret 2016. Lägst lagföringsprocent hade region Stockholm och region Syd, där den uppgick till 28 procent. Av de sju regionerna var det tre som hade en högre lagföringsprocent jämfört med resultatet första halvåret 2015, störst ökning hade region Nord (+3 p.e.), och regionerna Öst och Mitt hade ökat med 1 procentenhet vardera. Region Stockholm och region Bergslagen uppmätte samma nivå som första halvåret 2015, medan region Väst och region Syd hade en minskning med 4 respektive 1 procentenheter.

Personupplklaringsprocenten, som visar andelen personupplklarade brott relaterat till samtliga handlagda brott, var högst i region Nord och region Mitt (20 resp. 18 %). Region Stockholm hade första halvåret 2016 den lägsta personupplklaringsprocenten (10 %), medan de övriga regionernas personupplklaringsprocent varierade mellan 14 och 17 procent. I region Nord ökade personupplklaringsprocenten med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2015 medan den i region Öst och region Mitt var oförändrad. För region Stockholm, Syd och Bergslagen minskade personupplklaringsprocenten med 1 procentenhet vardera och för region Väst med 2 procentenheter jämfört med första halvåret 2015.

Skillnaden i resultat mellan lagföringsprocenten och personupplklaringsprocenten ligger mellan 15 och 18 procentenheter. Att skillnaden mellan måtten varierar för de olika regionerna beror till stor del på att fördelningen av utredda, direktavskrivna och förundersökningsbegränsade brott varierar mellan regionerna (se figur 16). Läs mer om vad som kan påverka lagförings- och personupplklaringsprocenten i avsnittet *Tolkning av statistiken*.

Figur 17. Resultat för lagförings- och personupplklaringsprocenten första halvåret 2016 för samtliga brott i respektive region samt hela landet. Förändringen jämfört med första halvåret 2015 är angiven inom parentes.

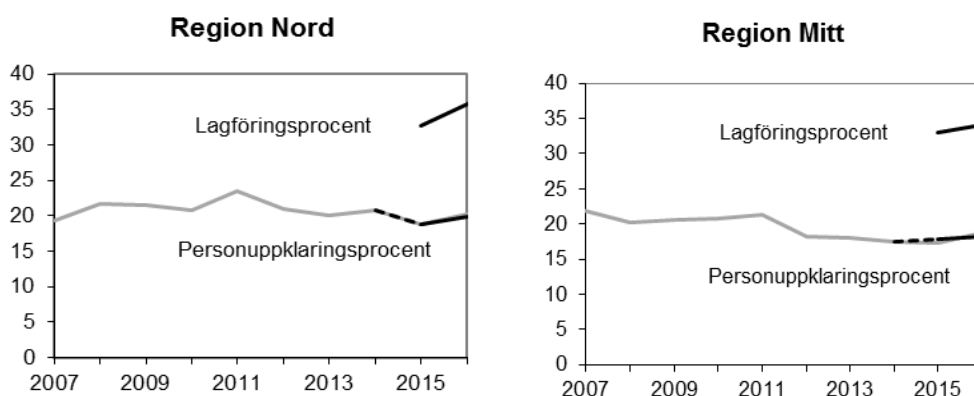
Skillnaden mellan regionernas lagföringsprocent varierar i olika stor utsträckning beroende på brottkategori (se tabell 2). Störst är skillnaden för narkotikabrott där region Väst första halvåret 2016 hade den högsta lagföringsprocenten (70 %), medan region Nord hade den lägsta (49 %). Den brottkategori där regionernas lagföringsprocent varierar minst är brott mot person. Region Mitt hade den högsta lagföringsprocenten för brott mot person (18 %) medan region Stockholm hade den lägsta (10 %).

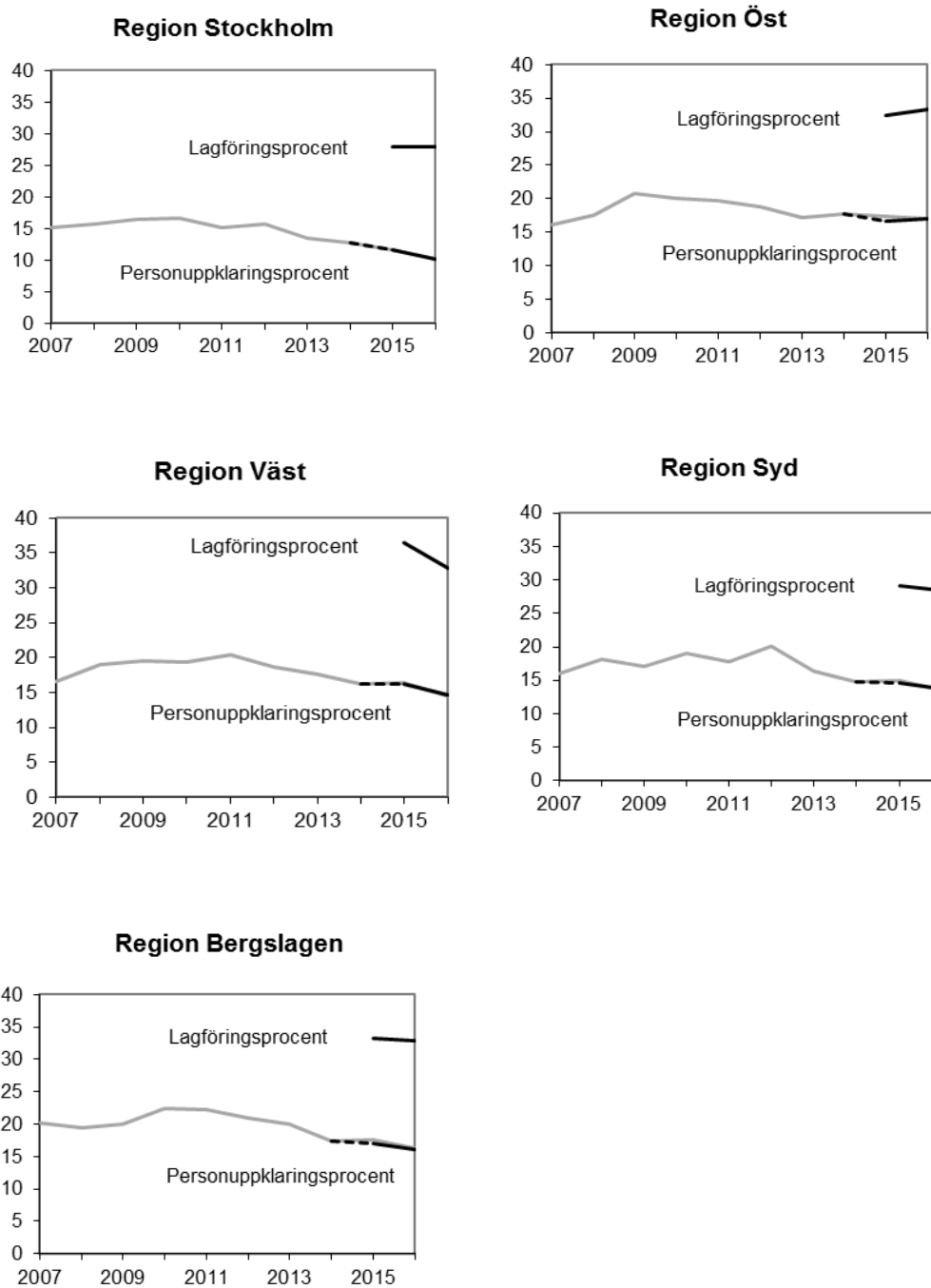
Tabell 2. Lagföringsprocent (%) första halvåret 2016 för samtliga brott samt för fyra utvalda brottkategorier i respektive region.

Brottstyp	Hela Landet	Region Nord	Region Mitt	Region Stockholm	Region Öst	Region Väst	Region Syd	Region Bergslagen
Samtliga brott	31 →	36 ↑	34 ↑	28 →	33 ↑	33 ↓	28 ↓	33 →
Brott mot person (3-7 kap. BrB)	14 ↓	16 ↓	18 ↑	10 ↓	15 →	16 ↓	13 ↓	15 ↓
Stöldbrott (8 kap. BrB)	24 ↑	27 ↑	26 ↑	23 ↑	23 ↑	29 ↓	20 →	23 →
Trafikbrott	68 ↓	74 ↑	66 ↓	65 ↓	66 ↓	70 ↓	70 ↑	71 ↓
Narkotikabrott	61 ↑	49 ↑	62 ↑	59 ↓	61 ↑	70 ↑	63 →	56 ↑

Pilarna i tabellen anger förändringens riktning jämfört med första halvåret 2015 (↑=ökning; ↓=minskning; →=oförändrat).

Jämfört med för tio år sedan har personupplklaringsprocenten minskat i samtliga regioner utom i region Nord och region Öst, där den har ökat något. I figur 18 nedan redovisas utvecklingen av *personupplklaringsprocenten* i regionerna för de första halvåren 2007–2016 samt *lagföringsprocenten* första halvåret 2015–2016. För första halvåret 2007 till första halvåret 2014 har länen som ingår i respektive region summerats för att möjliggöra jämförelserna.

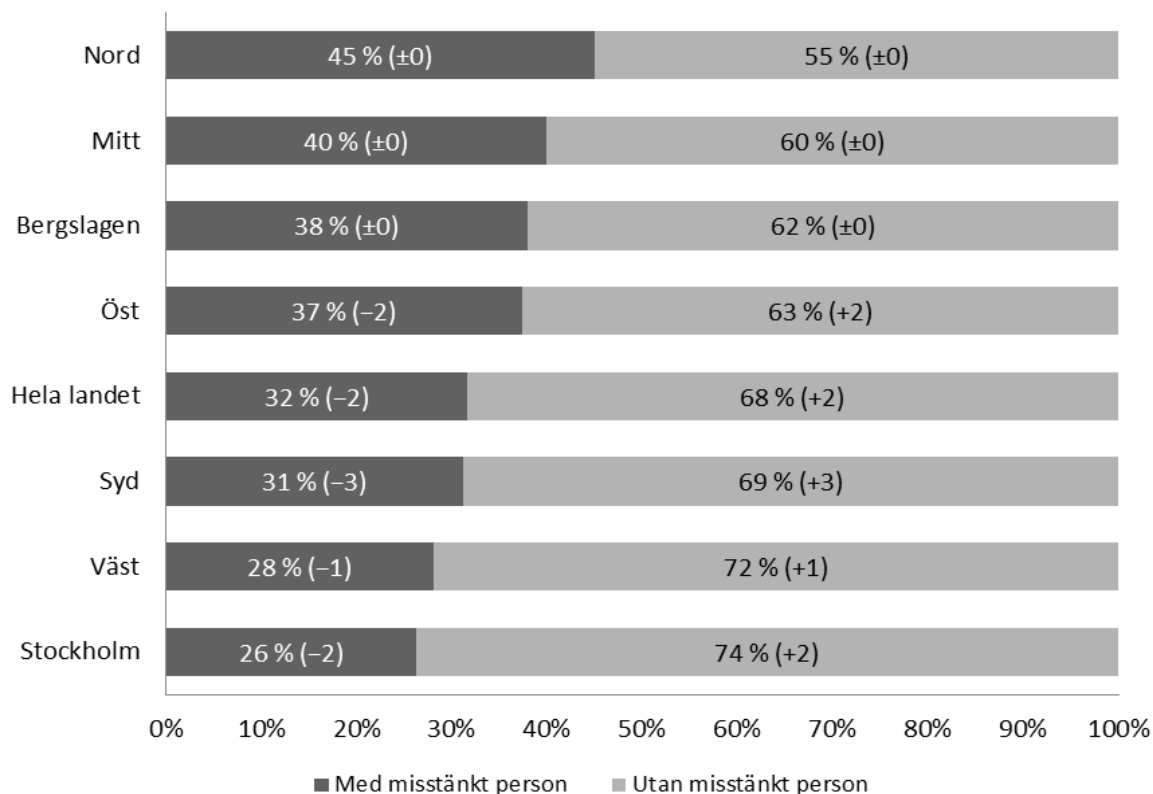

Figur 18. Lagföringsprocenten första halvåret 2015–2016, samt utvecklingen av personupplklaringsprocenten första halvåret 2007–2016. Grå linje anger måttet personupplklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen

Handlagda brott med respektive utan misstänkt person

Andelen brott med minst en skäligen misstänkt person registrerad för brottet varierar mellan regionerna. Under det första halvåret 2016 låg andelarna inom intervallet 26 till 45 procent. Störst andel brott med misstänkt person hade region Nord (45 %), medan region Stockholm hade den lägsta andelen (26 %).

Jämfört med första halvåret 2015 har andelen brott med misstänkt person minskat i fyra regioner (Öst, Syd, Väst och Stockholm). Störst minskning av andelen brott med misstänkt person hade region Syd (-3 p.e.). I övriga tre regioner var andelen oförändrad.

Figur 19. Samtliga handlagda brott första halvåret 2016 per polisregion samt för hela landet, fördelat efter kategorierna brott med minst en person registrerad som skäligen misstänkt respektive brott som saknar minst en person registrerad som skäligen misstänkt. Förändringen jämfört med första halvåret 2015 är angiven inom parentes.

Redovisning efter brottskategori

Nedan redovisas fördelningen av de handlagda brotten efter beslutstyp för två brottskategorier, *brott mot person* och *stöld- och tillgreppsbrott*. Dessa är två exempel på brottskategorier som skiljer sig åt när det gäller fördelningen av utredda respektive direktavskrivna brott i regionerna.

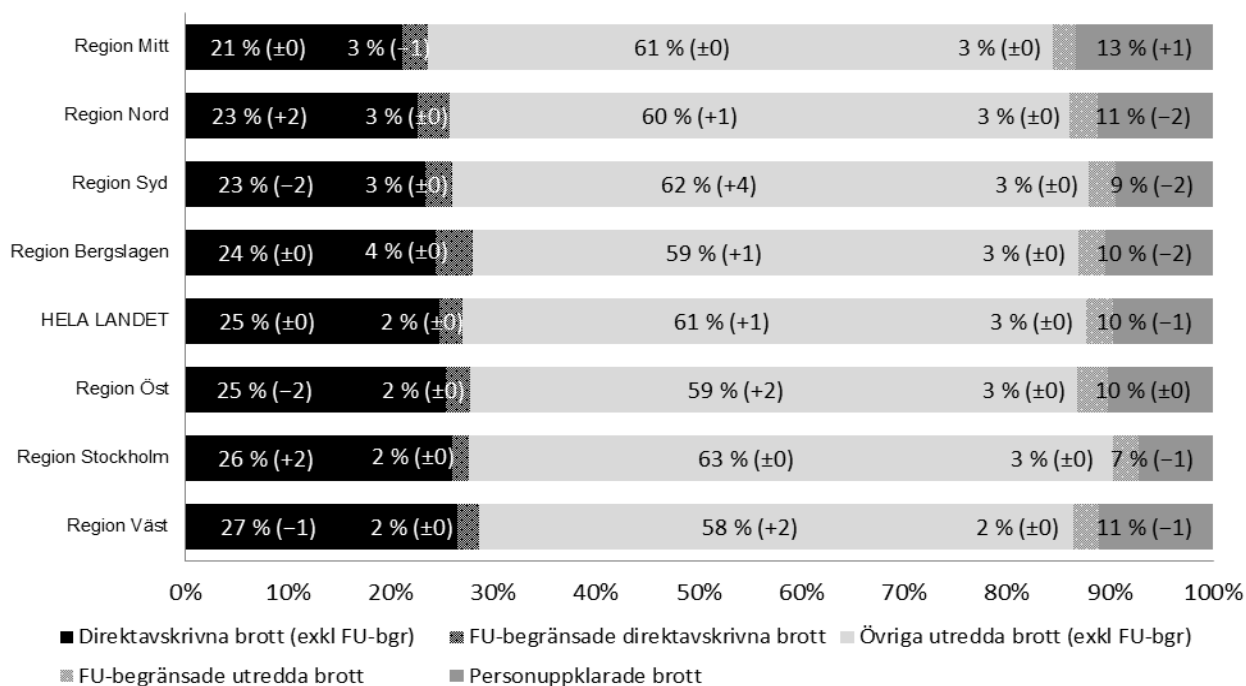
Brott mot person (3–7 kap. brottsbalken)

Av de handlagda brotten mot person det första halvåret 2016 låg andelen utredda brott mot person i regionerna inom intervallet 71 och 76 procent. Högst andel hade region Mitt (76 %,) medan region Väst hade den lägsta andelen utredda brott mot person (71 %).

Jämfört med första halvåret 2015 ökade andelen utredda brott mot person i region Öst och region Syd med 2 procentenheter vardera och för region Mitt och region Väst ökade andelen med 1 procentenhet vardera. I region Stockholm och region Bergslagen minskade andelen utredda brott mot person med 1 procentenhet vardera och i region Nord minskade andelen med 2 procentenheter.

Andelen personupplärd brott mot person varierade mellan 7 och 13 procent i regionerna. Störst andel uppvisade region Mitt (13 %), medan region Stockholm hade lägst andel (7 %).

I figur 20 redovisas handlagda brott mot person indelat efter direktavskrivna brott med respektive utan brott som förundersökningsbegränsats, samt utredda brott som personupplärdats, förundersökningsbegränsats eller fått andra typer av beslut (övriga utredda brott). Andelar i figuren anges med avrundade tal vilket innebär att indelningarna inte nödvändigtvis summerar till 100 procent.

Figur 20. Samtliga handlagda brott mot person första halvåret 2016 per region samt för hela landet, fördelade efter kategorierna direktavskrivna brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott, övriga utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott och personupplärd brott. Förändringen jämfört med första halvåret 2015 är given inom parentes.

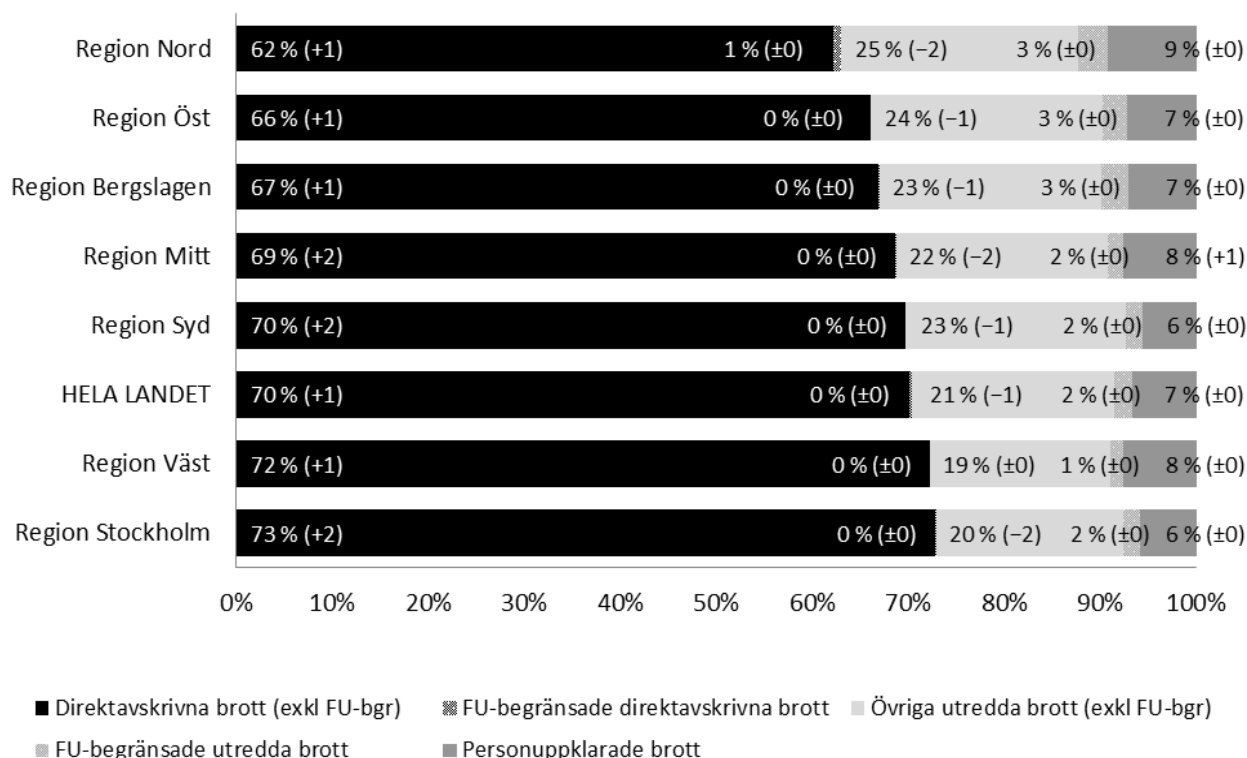
Stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken)

Av de handlagda stöld- och tillgreppsbrotten det första halvåret 2016 låg andelen utredda stöld- och tillgreppsbrott i regionerna inom intervallet 27 och 37 procent. Högst andel hade region Nord (37 %), medan region Stockholm hade den lägsta andelen utredda stöld- och tillgreppsbrott (27 %).

Jämfört med första halvåret 2015 hade andelen utredda stöld- och tillgreppsbrott minskat i samtliga regioner. I fyra regioner, Nord, Mitt, Stockholm och Syd, minskade andelen utredda stöld- och tillgreppsbrott med 2 procentenheter vardera. För region Öst, Väst och Bergslagen minskade andelen utredda brott med 1 procentenhet vardera.

Andelen personupplärade stöld- och tillgreppsbrott varierade mellan 6 och 9 procent i regionerna. Störst andel uppvisade region Nord (9 %), medan region Stockholm respektive region Syd hade de lägsta andelarna (6 %).

I figur 21 redovisas handlagda stöld- och tillgreppsbrott indelat efter direktavskrivna brott med respektive utan brott som förundersökningsbegränsats, samt utredda brott som personupplärats, förundersökningsbegränsats eller fått andra typer av beslut (övriga utredda brott). Andelar i figuren anges med avrundade tal vilket innebär att indelningarna inte nödvändigtvis summerar till 100 procent.

Figur 21. Samtliga handlagda stöld- och tillgreppsbrott första halvåret 2016 per region samt för hela landet, fördelade efter kategorierna direktavskrivna brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott, övriga utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade utredda brott och personupplärade brott. Förändringen jämfört med första halvåret 2015 är angiven inom parentes.

Statistikens innehåll och uppbyggnad

Från och med redovisningsåret 2014 redovisas ny statistik över handlagda brott. Den nya statistiken är en revidering av statistiken över uppklarade brott och ersätter denna. Revideringen utgör ett led i ett övergripande arbete på Brå, med att målgruppsanpassa och kvalitetssäkra produkterna i kriminalstatistiken.

Statistikens ändamål

Statistiken över handlagda brott omfattar samtliga brott för vilka ett beslut har tagits under en redovisningsperiod, och beskriver således det totala utflödet av beslutade brott hos polis, åklagare eller annan utredande myndighet under aktuell period. Ändamålet med statistiken är att ge en övergripande bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott under en redovisningsperiod. Statistiken kan användas för allmän insyn samt för analys och uppföljning av myndigheternas verksamheter.

Statistiken redovisar de handlagda brotternas omfattning, brottsstruktur och regionala fördelning, och besvarar frågor som i vilken utstäckning utredning har bedrivits för de anmälda brotten och vad handläggningen av brotten har resulterat i för typ av beslut. Exempelvis kan statistiken användas för att följa upp nivån och strukturen på förundersökningsbegränsade brott. Eftersom statistiken omfattar samtliga beslut som fattas om de anmälda brotten under en period, däribland samtliga direktavskrivna brott, ges en mer heltäckande bild av handläggningen av brott, jämfört med tidigare redovisning.

Statistiken innehåller också två mått på myndigheternas resultat, dels *personupplklaringsprocent*, som beskriver andelen personuppklarade brott av samtliga handlagda brott en viss period, dels det nya måttet *lagföringsprocent*, som beskriver andelen personuppklarade brott utav de brott för vilka utredning har bedrivits. Båda måtten utgör grova skattningar av myndigheternas sammanlagda framgång i att lagföra de brott som handläggs respektive utreds. Genom att lagföringsprocenten beräknas för de utredda brotten, det vill säga de brott som bedömts vara möjliga att personupklara, ges en mer träffsäker bild av de brottsutredande verksamheternas resultat, än vad som kunnat redovisas tidigare.

Definitioner, indelningar och mått

Definitionen av handlagda brott

I statistiken över handlagda brott redovisas samtliga anmälda brott för vilka polis, åklagare eller annan utredande myndighet under redovisningsåret fattat ett beslut, som innebär att handläggningen av brottet avslutas.

Ett brott kan generera flera beslut om flera personer misstänks för samma brott. Vilket beslut som då redovisas i statistiken bestäms enligt en huvudbeslutsprincip, som rangordnar besluten i följande ordning: åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, förundersökningsbegränsning samt övriga beslut. I det fall flera beslut om brottet infaller under olika år, kan brottet redovisas som handlagt flera gånger i statistiken, dock endast en gång per redovisningsperiod.

Övergripande indelningsgrunder

Statistiken över handlagda brott redovisas efter två övergripande indelningar: dels efter om utredning bedrivits eller om brottet har direktavskrivits (se tabell 301), dels efter om det finns minst en person registrerad som skäligen misstänkt för brottet eller ej (se tabell 311).

- Med *utredda brott* avses handlagda brott för vilka *utredning har bedrivits och beslut om brottet har fattats under redovisningsperioden*. Med utredning avses förundersökning⁷, förenklad utredning⁸ eller utredning enligt lagen om unga lagöverträdare⁹. Utredningen kan ha inletts under redovisningsperioden eller tidigare.
- Med *direktavskrivna brott* avses handlagda brott, där beslut om brottet har fattats under redovisningsperioden, utan att en utredning har inletts.
- Med *brott med misstänkt person* avses brott där minst en person är registrerad som *skäligen misstänkt* vid tidpunkten för beslutet.
- Med *brott utan misstänkt person* avses brott där ingen person är registrerad som *skäligen misstänkt* (dock kan det finnas någon registrerad med lägre misstankegrad).

De två indelningsrunderna är till viss del överlappande, eftersom en utredning kan bedrivas utan att det finns en misstänkt person. Det omvända, att det finns en misstänkt person för brottet men att det inte inleds någon utredning, är dock mindre vanligt.

Kategorier av brott efter beslutstyp

De handlagda brotten kategoriseras i statistiken över handlagda brott efter vilken typ av beslut som fattats. Brotten redovisas i tre kategorier; *personuppklarade brott*, *förundersökningsbegränsade brott* och *övriga handlagda brott*.

- Med *personuppklarade brott* avses handlagda brott där minst en misstänkt person har lagförts, genom att åtal har väckts¹⁰, strafföreläggande har utfärdats¹¹ eller åtalsunderlåtelse har meddelats¹².
- Med *förundersökningsbegränsade brott* avses handlagda brott där beslut har fattats om att förundersökning inte behöver inledas eller att en inledd förundersökning får läggas ned¹³.
- Med *övriga handlagda brott* avses handlagda brott för vilka andra typer av beslut fattats. Här ingår exempelvis beslut som innebär att en utredning läggs ned eller att en förundersökning inte inleds. Det kan ske av olika skäl, till exempel för att brott inte kan styrkas, att inget spaningsresultat uppnåtts, att utredningen visar att den skäligen misstänkta personen är oskyldig eller att den misstänkta personen är minderårig (under 15 år).

Att de övriga typerna av beslut inte särredovisas, utan redovisas sammantaget i en övrigt-kategori, beror på att en mer detaljerad indelning för dessa inte bedömts kunna göras med tillräcklig kvalitet. Skälet till detta är främst att beslutstyperna på den mest detaljerade nivån (motiveringsnivån) även omfattar odefinierade beslut (så kallade fritext-koder) som inte kan specificeras i statistiken. Tidigare studier har visat att ospecificerade beslut dessutom kan innehålla beslut som skulle kunna anges med en specificerad beslutskod, vilket innebär att resultat av de enskilda beslutstyperna riskerar att bli missvisande till både nivå och fördelning. Tolkningssvårigheter inträder därmed, i synnerhet om användningen av de odefinierade besluten förändras över tid eller varierar regionalt, när utvecklingen över tid studeras eller regionala jämförelser görs.

I tabell 3 nedan redovisas en sammanställning av de vanligaste besluten bland övriga handlagda brott. Som framgår utgörs en fjärdedel av uppgifterna i denna kategori av så

⁷ Rättegångsbalken 1942:740 23 kap. 18 §.

⁸ Rättegångsbalken 1942:740 23 kap. 22§.

⁹ Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare 1964:167 2–9 §.

¹⁰ Rättegångsbalken 1942:740 20 kap. 6 §.

¹¹ Rättegångsbalken 1942:740 48 kap. 4 §.

¹² Rättegångsbalken 1942:740 20 kap. 7 §.

¹³ Rättegångsbalken 1942:740 23 kap. 4a §.

kallade fritexter, som inte är av strukturerat slag. Det innebär att det saknas strukturerade uppgifter som specificerar beslutstypen på den mest detaljerade nivån.

Tabell 3. Översikt av de vanligaste besluten inom kategorin övriga handlagda brott första halvåret 2016.

Skäl för beslut (skäl nivå)	Motivering till beslut (motiveringsnivå)	Antal (avrundat)	Andel (%) av samtliga övriga handlagda brott
Går ej att utreda	Spaningsuppslag saknas	260 000	41 %
Går ej att utreda	Fritext	63 500	10 %
Det finns inte längre anledning att fullfölja förundersökningen.	Fritext	59 400	9 %
Det finns inte längre anledning att fullfölja förundersökningen.	Ej spaningsresultat	46 400	7 %
På det utredningsmaterial som nu föreligger går det inte att bevisa att den eller de som varit misstänkta har gjort sig skyldiga till brott.	Fritext	34 400	5 %

Statistiska mått

För att beskriva resultatet av handläggningen av brott används måtten *personuppklaringsprocent* och *lagföringsprocent*. Måtten ska ses som grova skattningar av myndigheternas sammanlagda framgång i att lagföra de brott som handläggs respektive utreds.

- *Personuppklaringsprocenten* definieras som personuppklarade brott i procent av antalet handlagda brott.
- *Lagföringsprocenten* definieras som personuppklarade brott i procent av antalet utredda brott, exklusive förundersökningsbegränsade brott.

Kategorisering av brott

Brottsredovisningen omfattar samma brottstyper som de polisanmälda brotten. Kategoriseringen utgår från olika brottskoder (se avsnittet *Kategorisering av brott* i sammanfattningen av *Anmälda brott*)¹⁴.

Regional fördelning

Statistiken över handlagda brott redovisas för hela landet och per polisregion.

Från och med den 1 januari 2015 har polisen omorganiserats, vilket innebär att de 21 länspolismyndigheterna har omvandlats till en myndighet, Polismyndigheten, indelad i sju regioner. Dessa sju regioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna istället för efter de 21 länen.

I figur 22 och tabell 4 redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna.

¹⁴ Sammanfattningen finns på Brås webbplats: www.bra.se/bra/brott--statistik/statistik/anmalda-brott.html

Figur 22. Länsindelning i de nya polisregionerna.

Tabell 4. De nya polisregionerna, tillhörande län och befolkningsmängd.

Region	Län som ingår i nya regionerna	Befolkningsmängd
Nord	<ul style="list-style-type: none"> • Jämtland • Norrbotten • Västerbotten • Västernorrland 	884 000
Mitt	<ul style="list-style-type: none"> • Gävleborg • Uppsala • Västmanland 	900 000
Stockholm	<ul style="list-style-type: none"> • Stockholm • Gotland 	2 290 000
Öst	<ul style="list-style-type: none"> • Jönköping • Södermanland • Östergötland 	1 080 000
Väst	<ul style="list-style-type: none"> • Halland • Västra Götaland 	1 960 000
Syd	<ul style="list-style-type: none"> • Kalmar • Blekinge • Kronoberg • Skåne 	1 890 000
Bergslagen	<ul style="list-style-type: none"> • Dalarna • Värmland • Örebro 	848 000

Insamling och bearbetning

Statistiken över handlagda brott baseras på uppgifter från polis, åklagare och tull. Även uppgifter från Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket ligger till grund för statistiken.

De beslut som polisen fattar för att avsluta ett ärende registreras i det nationella ärendesystemet (RAR/PUST) och samlas sedan centralt. Även uppgifter från Kustbevakningen registreras i polisens system. Åklagaren registrerar uppgifter om handlagda brott i sitt ärendehanteringssystem (Cåbra). Där registreras också uppgifter från Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Uppgifterna levereras direkt till Brå. Uppgifter från Tullverket skickas separat till Brå.

Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Bland annat sker validering mot ett XML-schema redan vid inläsning av materialet i Brås databas. Vidare kontrolleras att de elektroniskt överförda transaktionerna följer en logisk ordning och att inga transaktioner saknas. När materialet lästs in i databasen, körs olika kontrollprogram som omfattar rimlighetskontroller, exempelvis kontroll av antalsräkningen av brott, och logiska kontroller. Felaktigheter justeras, ibland genom kontakt med uppgiftslämnarna, och kontrollprogrammet körs om tills alla fel i materialet har rättats till. När materialet är färdigkontrollerat förs det över till statistikdatabasen för långtidslagring. En slutlig kontroll av konsistensen och rimligheten i statistiken görs dessutom efter att statistiktabellerna har framställts.

Brå producerar statistik över handlagda brott halvårsvis och årsvis.

Inverkan av stora ärenden

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över uppklarade/handlagda brott mellan olika år. Det gäller i synnerhet för mindre brottskategorier eller redovisningsområden. Effekten av stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid, och osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller ej. Särskilt antalet personuppklarade brott och personuppklaringsprocenten påverkas av enskilda större ärenden. Men även antalet handlagda brott totalt sett, liksom det nya måttet lagföringsprocenten kan påverkas.

Antalet personuppklarade brott påverkas i de fall enstaka ärenden omfattar ett stort antal personuppklarade beslut, medan personuppklaringsprocenten (enligt den tidigare definitionen) kan påverkas på olika sätt. Om ett enskilt stort ärende främst genererar många personuppklarade beslut medför det en ökning av personuppklaringsprocenten, medan det istället leder till en minskning av den om ett ärende främst genererar andra typer av beslut. Förändringar i personuppklaringsprocenten till följd av stora ärenden förstärks om brotten i ett stort ärende anmäls ett visst år och beslut om brotten fattas först ett senare år.

Även den justerade personuppklaringsprocenten, som redovisas från och med första halvåret 2015, påverkas av stora ärenden. Det sker om besluten som tas i ärendet övervägande är av en viss typ och därför snedvrider fördelningen av besluten i statistiken. Om handläggningen av ett stort ärende exempelvis leder till att många brott direktavskrivs kan det ge en minskad personuppklaringsprocent, trots att antalet personuppklarade brott inte behöver ha förändrats. På motsvarande sätt kan ett stort ärende driva upp personuppklaringsprocenten, om handläggningen leder till många personuppklarade beslut, trots att de personuppklarade brotten i övrigt har minskat. Den justerade personuppklaringsprocenten påverkas däremot inte av om brotten i ett stort ärende anmäls och beslutas olika år.

Stora ärenden är ovanliga men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats de senaste fem åren och som påverkar både statistiken över handlagda brott och/eller personuppkläringen i tidigare statistik över uppklarade brott.

- Under första halvåret 2016 handlades ett ärende med många brott gällande bedrägeri och penningtvåtsbrott i region Syd. Samtliga brott personuppklarades. Ärendet påverkade inte *lagförings- och personuppklaringsprocenten* på den nationella nivån. Däremot påverkade det personuppklaringsprocenten för samtliga brott i region Syd första halvåret 2016.
- Under första halvåret 2016 handlades ett ärende med många brott gällande brott mot person (3–7 kap. brottsbalken) i region Mitt. Samtliga brott personuppklarades. Ärendet påverkade *lagförings- och personuppklaringsprocenten* för brott mot person i hela landet samt i region Mitt första halvåret 2016. Det påverkade även *personuppklaringsprocenten* för samtliga brott i region Mitt under samma period.
- Under första halvåret 2016 handlades ett ärende med många brott gällande bedrägeri i region Bergslagen. Samtliga brott personuppklarades. Ärendet påverkade inte *lagförings- och personuppklaringsprocenten* på den nationella nivån för perioden. Däremot påverkade det lagföringsprocenten för samtliga brott i region Bergslagen första halvåret 2016.
- Under första halvåret 2015 handlades ett ärende med många brott gällande narkotikabrott i region Stockholm. Samtliga brott personuppklarades. Ärendet påverkade personuppklaringsprocenten för narkotikabrott i hela landet samt lagförings- och personuppklaringsprocenten för narkotikabrott i region Stockholm första halvåret 2015.
- Under första halvåret 2015 handlades ett ärende med många brott gällande brott mot person i region Väst. Samtliga brott personuppklarades. Ärendet påverkade inte *lagförings- och personuppklaringsprocenten* på den nationella nivån för perioden. Däremot påverkade det lagföringsprocenten för samtliga brott i region Väst samt lagförings- och personuppklaringsprocenten för brott mot person (3–7 kap. brottsbalken) i region Väst första halvåret 2015.
- Under första halvåret 2015 handlades tre ärenden med många brott gällande narkotikabrott i region Väst. Ärendena genererade brott som personuppklarades, som utreddes med andra typer av beslut (övriga utredda brott) och som direktavskrevs. Ärendena påverkade inte *lagförings- och personuppklaringsprocenten* på den nationella nivån för perioden. Däremot påverkade det personuppklaringsprocenten för narkotikabrott i region Väst första halvåret 2015.
- År 2014 anmäldes ett ärende med många *sexualbrott* (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande) samt barnpornografibrott i Gotlands län. Ärendet handlades andra halvåret 2014 och påverkar därför inte statistiken över handlagda brott första halvåret 2014.
- År 2014 anmäldes ett ärende med många brott gällande *övrigt bedrägeri* i Uppsala län. Ärendet har ännu inte handlagts och har därför ingen påverkan på statistiken över handlagda brott 2014.

- År 2014 anmäldes ett ärende med många brott gällande *kränkande fotografering* i Uppsala län. Ärendet har ännu inte handlagts och har därför ingen påverkan på statistiken över handlagda brott 2014.
- År 2013 anmäldes ett ärende med många *ofredandebrott* i Jönköpings län. Åtminstone cirka hälften av brotten klarades upp samma år på tekniskt vis.
- År 2012 anmäldes ett par ärenden med många *langningsbrott* (olovlig försäljning och olovligt innehav av alkoholdrycker) i Kronobergs län. De flesta brotten klarades upp samma år, både med beslut som definieras som personuppklarande och på tekniskt vis.
- År 2011 anmäldes ett stort ärende med många dopningsbrott i Skåne. De flesta brotten klarades upp samma år med personuppklarande beslut.

Tekniska och juridiska förändringar

Statistiken över handlagda brott, tidigare uppklarade brott, påverkas i stort sett av samma förändringar som statistiken över anmälda brott, till exempel ny insamlings-teknik eller nya redovisningssätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser av de handlagda brotten över tid. Det finns även andra faktorer som påverkar jämförbarheten och tolkningen av statistiken. De viktigaste förändringarna redovisas nedan. För mer information, kontakta Brås enhet för rättsstatistik.

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska och lagstiftningsmässiga förändringar sedan 2007, som i olika utsträckning kan ha påverkat statistiken över handlagda brott och personuppklarade brott i statistiken över uppklarade brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i fallande ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan gå direkt till det relevanta stycket.

- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, som ersätter de tidigare 21 länspolismyndigheterna och är indelad i sju polisregioner.
- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust, och systemet stängdes helt för nyregistrering av brott den 3 juni 2014. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott som rattfylleri-brott och olovlig körning.
- Den första januari 2013 fick polisen befogenhet att besluta om förundersökningsbegränsning, inom ramen för sitt förundersökningsledarskap. Detta har tidigare enbart varit förbehållet åklagarna. Det främsta syftet med förundersökningsbegränsning är att skapa utrymme för att tillgängliga utredningsresurser ska kunna användas på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt. En förväntad effekt av förändringarna är att fler brott avslutas med förundersökningsbegränsning istället för med lagföringsbeslut. Eftersom beslut om lagföring räknas som personuppklarande, medan beslut om förundersökningsbegränsning inte gör det, innebär den förväntade effekten en minskning såväl av personuppklarade brott som i personuppklaringsprocenten.

På grund av den huvudbeslutsprincip som tillämpas i statistiken kan en ökad användning av förundersökningsbegränsning framförallt inverka på redovisningen av lagföringsbeslut (om att väcka åtal och utfärda strafföreläggande) och leda till lägre nivåer för dessa. En viss försiktighet bör därmed iaktas vid tolkning av statistiken.

- Under februari 2013 driftsätte polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust) som ersatte polisens tidigare ärendehanteringssystem Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vid driftsättningen brister, vilket inneburit att det använts i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå har samarbetat med polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Pust utgör kan ge effekter som inledningsvis är svåra att överblicka. Det kan bland annat handla om tekniska faktorer, inläring hos användarna och förändrade arbetssätt. Bristerna bedöms i nuläget endast ha en mindre inverkan på statistiken totalt sett. En generell rekommendation är dock att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanteras i Siebel-Pust, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott som t.ex. rattfylleribrott och olovlig körning. Övriga brottstyper hanteras fortfarande i en RIF-anpassad version av ärendehanteringssystemet RAR (se nedan).
- I och med driftsättningarna av Siebel-Pust samt den RIF-anpassade versionen av ärendehanteringssystemet RAR infördes under våren 2013 unika identiteter på brott och brottsmisstankar. Unika identiteter gör det möjligt att följa exempelvis ett brott genom rättskedjan. Identiteterna som har införts som en del av utvecklingen inom samordningen för Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF), har lett till att en mer exakt beräkning av antalet personuppklarade brott i statistiken kan göras. Analyser visar dock att införandet av unika identiteter inte ger några större skillnader i resultat, jämfört med det tidigare mindre exakta tillvägagångssättet att räkna personuppklarade brott.
- Under 2012 genomförde Åklagarmyndigheten och polisen anpassningar av sina ärendehanteringssystem för att uppfylla de krav på informationsutbyte som myndigheterna i rättsväsendet beslutat om inom samordningen för Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Åklagarmyndigheten driftsätte sitt anpassade system i december, medan polisen succesivt införde förändringarna i de 21 polismyndigheterna under perioden september till december. Förändringarna innebär bland annat förbättrade möjligheter att spåra hanteringen av enskilda brott och brottsmisstankar hos Åklagarmyndigheten och polisen. En annan förändring är att grundinformation som anges i registreringen av brott och misstänkta personer har standardiserats. I och med förändringarna bör en viss försiktighet iaktas då statistiken tolkas.
- År 2010 gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas som följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra), se nedanstående punkter. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. I Cåbra har en unik brottsidentitet (BID) införts, vilket ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Inverkan på statistiken över personuppklarade brott totalt sett är marginell, men märkbar för statistiken över uppklarade

borgenärs- och skattebrott för vilka det finns en misstänkt person. År 2008 tillkom cirka 16 procent fler personupplärade skattebrott samt 2 procent fler personupplärade borgenärsbrott som en effekt av anpassningen. För 2009 var motsvarande värden 25 respektive 6 procent. Jämförelser av upplärade skattebrott åren 2007–2010 är därför inte relevanta, och man bör även vara försiktig när det gäller jämförelser av borgenärsbrott under dessa år. För mer information kontakta Brås enhet för rättsstatistik.

- I samband med införandet av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem (Cåbra) under andra halvåret 2007 gjorde Ekobrottsmyndigheten justeringar av reglerna för antalsräkning och registrering av de anmälda brotten. I enlighet med anvisningarna i Kodning av brott, som finns publicerade på www.bra.se, övergick Ekobrottsmyndigheten till en mer extensiv antalsräkning, som innebär att användare nu registrerar ett brott för varje deklaration eller räkenskapsår. I tidigare praxis registrerades endast ett brott, oavsett antal deklarationer och utan hänsyn till hur många räkenskapsår som omfattades. Förändringen genomfördes under 2008. Även personuppläringsprocenten för dessa brott påverkades av förändringen, eftersom antalet anmälda brott ingår i beräkningen av detta mått. Samtidigt som antalet upplärade brott har ökat något, har antalet redovisade anmälda brott blivit betydligt fler sedan år 2007, enligt ovanstående beskrivning. Detta ger en lägre uppläringsprocent. För utförligare information, se avsnittet Statistikens innehåll, Kriminalstatistik 2009 (Brå, rapport 2010:15).
- Under 2007 införde Åklagarmyndigheten ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) som ersatte tidigare system (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Förbättringen i statistiken över anmälda brott till följd av systemomläggningen berör brott som vanligtvis anmäls direkt till åklagaren, såsom skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott (11 kap. BrB). Ändringen innebär att även information om brott som saknar en misstänkt person levereras till Brå. Samtliga anmälda brott i dessa kategorier ingår därmed i statistiken från och med 2007. Tidigare år redovisades endast anmälda brott för vilka det fanns en skäligen misstänkt person. Detta har medfört att det från och med 2007 redovisas betydligt fler anmälda skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott jämfört med tidigare år. Även personuppläringsprocenten för dessa brott påverkas av förändringen. Effekten blir att uppläringsprocenten för 2007 blir lägre jämfört med tidigare år på grund av att fler anmälningar räknas med i statistiken. För utförligare information, se avsnittet Statistikens innehåll, Kriminalstatistik 2009 (Brå, rapport 2010:15).

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för beslutsfattande, utredningsverksamhet, debatt och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser, samt i publikationen *Kriminalstatistik*.

Statistik över anmälda och uppklarade brott har förts sedan 1950. Statistik över personer misstänkta för brott har förts sedan 1975. Statistik över personer lagförda för brott och över kriminalvårdens klienter har förts sedan 1830-talet. Statistik över återfall i brott har förts sedan 1970-talet. Sedan 1995 ansvarar Brå för och publicerar den officiella kriminalstatistiken, dessförinnan hade Statistiska centralbyrån det ansvaret.

Bilaga

Revideringen inför redovisningsåret 2014

Från och med redovisningsåret 2014 redovisas statistik över handlagda brott. Den nya statistiken är en revidering av statistiken över uppklarade brott och ersätter denna. Revideringen utgör ett led i ett övergripande arbete på Brå, med att målgruppsanpassa och kvalitetssäkra produkterna i kriminalstatistiken, och har genomförts i syfte att öka kvaliteten i statistiken över uppklarade brott.

Ändamålet med statistiken över handlagda brott är att ge en översiktlig bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott, och utgöra underlag till uppföljning av verksamheternas resultat. Detta ändamål är oförändrat jämfört med tidigare uppklaringsstatistik. Det främsta syftet med revideringen har varit att höja statistikens relevans och förbättra tillförlitligheten i statistikens indelningar och mått. Målsättningen är att revideringen ska leda till en ökad användbarhet. En annan målsättning är att revideringen på sikt ska leda till en förbättrad jämförbarhet med de andra produkterna inom brottsstatistiken.

Behovet av en förbättrad brottsstatistik har framförts på olika sätt från statistikens centrala användare, bland annat i den målgruppsanalys som Brå genomförde 2012, med syftet att förtydliga kriminalstatistikens ändamål och identifiera viktiga utvecklingsområden (*Målgruppsanpassning av Kriminalstatistiken*. Brå, 2013). I analysen uttryckte Brås målgrupper behovet av ett ökat verksamhetsfokus i kriminalstatistiken, så att den i högre grad skulle kunna användas för uppföljning av rättsväsendets verksamheter. Detta har Brå tagit fasta på i revideringen, och de införda förändringarna i statistikens innehåll och uppbyggnad innebär ett ökat verksamhetsperspektiv.

Men revideringen har också varit nödvändig mot bakgrund av de kvalitetsbrister som kunnat identifieras i den tidigare uppklaringsstatistiken. I fördjupade kvalitetsstudier har Brå bland annat kommit fram till att indelningsgrunderna i uppklaringsstatistiken inte kan anses vara meningsfulla och därför bör förändras (*Användningen av Polisens beslutskoder. En kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken*. Brå, 2013).

Revideringen har möjliggjorts av det pågående arbetet inom Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). I och med detta använder polisen sedan 2013 ett nytt system för utrednings- och lagföringsbeslutskoder, vilket ger Brå ny information om de beslut som fattas i verksamheten, och även andra förbättringar har införts. Det är således först på senare år som förutsättningarna funnits för de nu genomförda förbättringarna.

Jämförelser över tid

Som framgår ovan innebär den nya statistiken en utökning av målpopulationen och en del förbättringar i indelningar och mått. Samtidigt innebär revideringen att redovisningen av uppklarade brott och teknisk uppklarade brott upphör, liksom redovisningen av vissa detaljerade beslutstyper. De viktigaste och mest använda uppgifterna i den tidigare statistiken är redovisningen av personuppklarade brott och personuppklaringsprocenten. Dessa kommer även fortsättningsvis att redovisas i den nya statistiken, men med vissa justeringar. I tabell 1 sammanfattas de viktigaste skillnaderna mellan statistiken över uppklarade brott och den över handlagda brott.

Jämförelser mellan statistiken över handlagda respektive uppklarade brott

Revideringen av statistiken över handlagda brott innebär att nya indelningar och kategoriseringar av brotten införs, till exempel brott där utredning bedrivits eller brott som förundersökningsbegränsats. Även nya mått redovisas. Samtliga uppgifter redovisades för första gången år 2014. Utvecklingen över en längre tid kommer att kunna studeras först efter ett par år, i takt med att tidsserier för de nya indelningarna och måtten i statistiken byggs upp.

Samtidigt innebär revideringen att redovisningen av vissa objekt i den tidigare statistiken upphör. Det gäller redovisningen av antalet uppklarade brott respektive antalet tekniskt uppklarade brott, liksom redovisningen av måtten uppklaringsprocent respektive teknisk uppklaringsprocent. Dessa kategorier har visat sig vara behäftade med bristande kvalitet, och en fortsatt redovisning har inte bedömts vara meningsfull.

För kategorin *personuppklarade brott* och måttet *personuppklaringsprocent*, som utgör centrala uppgifter i uppklaringsstatistiken, fortsätter redovisningen även i den nya statistiken. I statistiken över handlagda brott har dock definitionerna förändrats, såväl av personuppklarade brott som av personuppklaringsprocent. De justerade definitionerna påverkar statistiken endast i liten utsträckning generellt sett, men kan ha en större inverkan på enskilda brott eller beslut. Inverkan är också generellt större på antalet personuppklarade brott än på personuppklaringsprocenten.

Definitionsförändringarna inverkar på möjligheten att jämföra nivåerna i statistiken över handlagda brott första halvåret 2016 med en längre tidsperiod. Det gäller främst utvecklingen av de personuppklarade brotten, men även i viss mån personuppklaringsprocenten. För att ändå kunna göra adekvata jämförelser redovisar Brå, under en övergångsperiod, uppgifter enligt både den tidigare och den nya definitionen, totalt såväl som indelat efter brotts- och beslutstyper.¹⁵ Den parallella redovisningen kommer att göras under flera år, fram till dess att tillräckligt många mätpunkter tagits fram för att kunna göra uppföljningar över tid enligt de nya definitionerna.

Nedan redogörs för vilken inverkan definitionsförändringarna som infördes i och med revideringen 2014 har på såväl antalet personuppklarade brott som på personuppklaringsprocenten under första halvåret 2016. Skillnaderna i resultat redovisas enligt bägge definitionerna efter totalt antal brott, olika typer av brott och olika typer av beslut. Det ska beaktas att inverkan här endast studeras med två års data, vilket begränsar analysen. På sikt, när fler mätpunkter finns tillgängliga, kommer det att vara möjligt att göra mer ingående analyser av vilken inverkan revideringen och de ändrade definitionerna har haft på statistiken.

¹⁵ Uppgifter om personuppklarade brott och personuppklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen 2016, som inte redovisas här, kan beställas från Brås enhet för rättsstatistik.

Tabell 1. Skillnader mellan statistiken över handlagda brott respektive uppklarade brott

Produkt	Handlagda brott (2014–)	Uppklarade brott (1950–2013)
Population	Handlagda brott: Samtliga anmälda brott där polis, åklagare eller annan utredande myndighet har fattat ett beslut under året.	Uppklarade brott: Ett urval av anmälda brott där polis, åklagare eller annan utredande myndighet har fattat ett beslut under året.
Övergripande indelningar av brott	1. Utredda brott/direktavskrivna brott 2. Brott med misstänkt person/ brott utan misstänkt person	1. Tekniskt uppklarade brott/ personuppklarade brott 2. Brott med misstänkt person/ Brott utan misstänkt person
Kategorier av brott efter beslutstyp*	<ul style="list-style-type: none"> • Personuppklarade brott <ul style="list-style-type: none"> - Åtal väckt - Strafföreläggande utfärdat - Åtalsunderlåtelse meddelad • Förundersökningsbegränsade brott <ul style="list-style-type: none"> - Direktavskrivna - Utredda • Övriga beslutade brott <ul style="list-style-type: none"> - Direktavskrivna - Utredda 	<ul style="list-style-type: none"> • Personuppklarade beslut <ul style="list-style-type: none"> - Åtal väckt - Strafföreläggande utfärdat - Åtalsunderlåtelse meddelad • <i>RB 23:4A 1 st. 1 p.</i> • <i>RB 23:4A 1 st. 2 p.</i> • <i>RB 23:4A 2 st.</i> • <i>Brott kan ej styrkas</i> • <i>Gärningen ej brott</i> • <i>Misstänkt yngre än 15 år</i> • <i>Angivelse saknas/återkallad</i> • <i>Brott preskriberat</i> • <i>Rapporteftergift</i> • <i>Misstänkt avliden</i> • <i>Uppklarat bötesbrott</i>
Statistiska mått	1. Personuppklaringsprocent: Personuppklarade brott i procent av <i>handlagda</i> brott. 2. Lagföringsprocent: Personuppklarade brott i procent av utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott).	1. Personuppklaringsprocent: Personuppklarade brott i procent av <i>anmälda</i> brott.

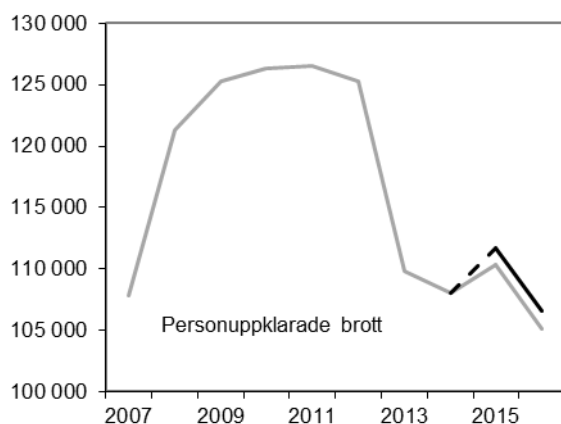
Den detaljerade indelningen efter vissa enskilda beslutstyper, som redovisades i den tidigare statistiken över uppklarade brott, har inte bedömts hålla tillräcklig kvalitet. Motsvarande redovisning görs därför inte i den nya statistiken över handlagda brott. Beslut som fattats enligt 23 kap. 4a § i rättegångsbalken redovisas dock i den nya statistiken sammantaget i en kategori, benämnd förundersökningsbegränsade brott, medan övriga typer av beslut (kursiverade) redovisas under kategorin övriga beslutade brott.

Ändrad definition av personuppklarade brott ger nivåhöjning

Definitionen av antalet personuppklarade brottet har justerats i statistiken över handlagda brott (se ovan), vilket medför en nivåhöjning jämfört med antalet i statistiken över uppklarade brott. Av den anledningen är det inte lämpligt att jämföra de nivåerna mellan de personuppklarade handlagda brotten första halvåret 2016 (ny definition) med de personuppklarade anmälda brotten till och med första halvåret 2014 (tidigare definition).

Nivåskillnaden hänger samman med att den tidigare definitionen utgick från ett inflöde av anmälda brott, medan den nya definitionen utgår från ett utflöde av beslutade anmälda brott. Ett anmält brott kan leda till flera beslut, om det finns flera misstänkta personer kopplade till brottet. Antalet personuppklarade beslut räknades endast en gång per brott i den tidigare statistiken, oavsett hur många personuppklarande beslut som fattats för brottet under året. I statistiken över handlagda brott kan flera beslut räknas i statistiken för ett och samma brott, om besluten har fattats under olika kalenderår. Fortfarande redovisas endast ett brott per beslut och redovisningsperiod (kalenderår). I jämförelse med tidigare statistik leder dock den nya definitionen till en nivåhöjning, eftersom definitionen omfattar beslut om brott som är anmälda och beslutade, och således redovisade i statistiken ett tidigare redovisningsår.

För första halvåret 2016 ger definitionsförändringen en skillnad på 1 530 fler brott eller 1,5 procent när man jämför de personuppklarade handlagda brotten (nya definition) med de personuppklarade anmälda brotten (tidigare definition).

Figur 1. Antalet handlagda personuppklarade brott första halvåret 2015–2016 (heldragen linje) samt antalet anmälda personuppklarade brott första halvåren 2007–2016 (streckad linje). Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

Skillnaden mellan de anmälda personuppklarade brotten och de handlagda personuppklarade brotten varierar för olika brottskategorier (se tabell 2). I antal var skillnaderna för de redovisade brottskategorierna störst för bedrägeribrott, stöldbrott och narkotikabrott, som är volymmässigt stora kategorier (en skillnad på som mest 404 brott). Den andelsmässigt största skillnaden ses för bedrägeribrott (5,8 %).

Sammanfattningsvis kan det konstateras att skillnaderna är förhållandevis små för de redovisade brottskategorierna, men för enskilda brottstyper, som inte särredovisas här, kan större skillnader finnas både i antal och i andel.

Tabell 2. Antalet personupplklarade handlagda brott samt antalet personupplklarade anmälda brott första halvåret 2016, efter typ av brott, samt skillnad mellan definitionerna, i antal och procent.

Brottstyp	Person-upplklarade handlagda brott första halvåret 2016 (ny definition)	Person-upplklarade anmälda brott första halvåret 2016 (tid. definition)	Skillnad mellan de två definitionerna	
			Antal	Andel (%)
Samtliga brott	106 598	105 064	+1 534	+1,5 %
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	13 081	12 955	+126	+1,0 %
Misshandel	5 289	5 231	+58	+1,1 %
Olaga hot	2 666	2 651	+15	+0,6 %
Ofredande	1 019	1 019	±0	±0,0 %
Sexualbrott (6 kap. BrB)	2 119	2 104	+15	+0,7 %
Våldtäkt	354	347	+7	+2,0 %
Stöldbrott och tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	16 510	16 227	+283	+1,7 %
Biltillgrepp	287	276	+11	+4,0 %
Stöld ur och från motorfordon	387	377	+10	+2,7 %
Bostadsinbrott	395	386	+9	+2,3 %
Butiksstöld	12 031	11 914	+117	+1,0 %
Rån	481	461	+20	+4,3 %
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	7 394	6 990	+404	+5,8 %
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	1 885	1 857	+28	+1,5 %
Trafikbrott	20 391	20 360	+31	+0,2 %
Narkotikabrott	25 339	25 065	+274	+1,1 %

Nivåhöjningen innebär att det inte är lämpligt att jämföra antalet personupplklarade brott i statistiken första halvåret 2016 med nivåerna under en tioårsperiod, eftersom det ger en missvisande bild av utvecklingen. Det gäller särskilt utvecklingen av åtalsbeslut. Som framgår i tabell 3 ger jämförelser mellan antalet åtalsbeslut första halvåret 2007 och motsvarande nivå första halvåret 2016 olika riktningar. Om den nya definitionen används ger det en ökning av antalet åtalsbeslut medan den tidigare definitionen ger en minskning. Den senare jämförelsen, när den tidigare definitionen används, är emellertid den som ger en korrekt bild av utvecklingen.

Sett till antalet utfärdade strafförelägganden och meddelade åtalsunderlåtelse är inverkan av definitionsförändringarna mindre.

Sammantaget bör dock försiktighet iakttas när antalet personuppklarade brott i statistiken över handlagda brott första halvåret 2016 jämförs med motsvarande uppgift i statistiken över uppklarade brott t.o.m. första halvåret 2014.

Tabell 3. Antalet personuppklarade handlagda brott första halvåret 2016 respektive antalet personuppklarade anmälda brott första halvåret 2016 och 2007 efter typ av beslut, samt förändring mellan första halvåren 2007–2016.

Beslutstyp	Personuppklarade handlagda brott första halvåret 2016	Personuppklarade anmälda brott första halvåret 2016	Personuppklarade anmälda brott första halvåret 2007	Personuppklarade handlagda brott första halvåret 2016 jmf med första halvåret 2007		Personuppklarade anmälda brott första halvåret 2016 jmf med första halvåret 2007	
				Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Åtal	80 209	78 850	79 385	+824	+1,0 %	-535	-0,7 %
Strafföreläggande	16 833	16 742	18 003	-1 170	-6,5 %	-1 261	-7,0 %
Åtalsunderlåtelse	9 556	9 472	10 472	-916	-8,7 %	-1 000	-9,5 %

Definitionsförändringen har även en ökande inverkan på resultatet när man jämför antalet personuppklarade brott mellan första halvåret 2007 och första halvåret 2016 för olika brottskategorier och brottstyper. Överlag innebär den förändrade definitionen att ökningsöverskattas, medan minskningar underskattas (se tabell 4). Resultaten av utvecklingen mellan åren går i samma riktning, oavsett vilken definition som används i jämförelsen. För samtliga personuppklarade brott ger definitionsförändringen en ökning på 1,4 procentenheter, medan den bland de redovisade brottskategorierna kan variera mellan 0 och 7,3 procentenheter. Inverkan på jämförelser mellan första halvåret 2007 och första halvåret 2016 får den nya definitionen på bedrägeribrott.

Tabell 4. Antalet personupplklarade handlagda brott (nya definitionen) första halvåret 2016 respektive antalet personupplklarade anmälda brott (tidigare definitionen) första halvåret 2007–2016, efter brottstyp. Förändringen (antal och procent) mellan antalet personupplklarade brott enligt den nya och den tidigare definitionen första halvåret 2016, jämfört med antalet enligt den tidigare definitionen 2007.

Brottstyp	Person-upplklarade handlagda brott första halvåret 2016	Person-upplklarade anmälda brott första halvåret 2016	Person-upplklarade anmälda brott första halvåret 2007	Handlagda person-upplklarade brott första halvåret 2016 jmf m 2007		Anmälda person-upplklarade brott första halvåret 2016 jmf m 2007	
				Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Samtliga brott	106 598	105 064	107 860	-1 262	-1,2 %	-2 796	-2,6 %
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	13 081	12 955	14 368	-1 287	-9,0 %	-1 413	-9,8 %
Misshandel	5 289	5 231	7 276	-1 987	-27,3 %	-2 045	-28,1 %
Olaga hot	2 666	2 651	3 255	-589	-18,1 %	-604	-18,6 %
Ofredande	1 019	1 019	1 130	-111	-9,8 %	-111	-9,8 %
Sexualbrott (6 kap. BrB)	2 119	2 104	1 066	+1 053	+98,8 %	+1 038	+97,4 %
Våldtäkt	354	347	300	+54	+18,0 %	+47	+15,7 %
Stöld- och tillgrepsbrott (8 kap. BrB)	16 510	16 227	19 666	-3 156	-16,0 %	-3 439	-17,5 %
Biltillgrepp	287	276	1 050	-763	-72,7 %	-774	-73,7 %
Stöld ur och från motordrivna fordon	387	377	723	-336	-46,5 %	-346	-47,9 %
Bostadsinbrott	395	386	284	+111	+39,1 %	+102	+35,9 %
Butiksstöld	12 031	11 914	12 600	-569	-4,5 %	-686	-5,4 %
Rån	481	461	627	-146	-23,3 %	-166	-26,5 %
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	7 394	6 990	5 532	+1 862	+33,7 %	+1 458	+26,4 %
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	1 885	1 857	3 777	-1 892	-50,1 %	-1 920	-50,8 %
Trafikbrott	20 391	20 360	26 601	-6 210	-23,3 %	-6 241	-23,5 %
Narkotikabrott	25 339	25 065	21 333	+4 006	+18,8 %	+3 732	+17,5 %

Uppgifter över antalet personupplklarade brott första halvåret 2016 (enligt den tidigare definitionen) som inte redovisas här kan beställas från Brås enhet för rättsstatistik.

Ändrad definition av personupplklaringsprocenten har liten inverkan

Även måttet *personupplklaringsprocent* har justerats från och med 2014 års statistik över handlagda brott. Måttet redovisar procentandelen personupplklarade brott av samtliga handlagda brott under en redovisningsperiod. Det är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, med den skillnaden att det från och med 2014 beräknas på samtliga *handlagda brott*, istället för på samtliga *anmälda brott*.

En fördel med definitionsförändringen är att nämnaren och täljaren i kvoten utgår från samma population, vilket rent statistiskt är mer korrekt. Måttet blir därmed också

mindre känsligt för kraftiga upp- och nedgångar i antalet anmälda och personupplklarade brott till följd av stora ärenden. Tidigare kunde anmälda respektive personupplklarade brott i sådana ärenden infalla på olika sidor om ett årsskifte, vilket genererade stora svängningar i personupplklaringsprocenten. Fortfarande kan stora ärenden ha effekt på personupplklaringsprocenten, men då beror det på att de många besluten i ärendet är övervägande av en viss typ och därför snedvrider resultatet (se nedan).

Definitionsförändringen har sammantaget en marginell inverkan på resultatet för personupplklaringsprocenten, och den är således mindre än för de personupplklarade brotten. För samtliga brott ger definitionsförändringen en skillnad på mindre än 0,02 procentenheter första halvåret 2016.

I tabell 5 nedan redovisas en jämförelse mellan resultatet avseende första halvåret 2016 för det nya måttet personupplklaringsprocent (andelen personupplklarade beräknat på samtliga handlagda brott) respektive det tidigare måttet personupplklaringsprocent (andelen personupplklarade brott beräknat på samtliga anmälda brott) totalt, samt för ett urval brottskategorier. I tabell 6 ges motsvarande redovisning för regionerna.

Uppgifter som här inte redovisas över personupplklaringsprocenten första halvåret 2016 (enligt den tidigare definitionen) kan beställas från Brås enhet för rättsstatistik.

Tabell 5. Personupplklaringsprocent beräknad utifrån samtliga handlagda brott respektive samtliga anmälda brott, första halvåret 2016. Samt skillnad i procentenheter.¹⁶

Brottstyp	Personupplklaringsprocent av samtliga handlagda brott första halvåret 2016	Personupplklaringsprocent av samtliga anmälda brott första halvåret 2016	Skillnad (procentenheter)
Samtliga brott	13,9 %	14,0 %	±0,0
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	9,7 %	9,9 %	-0,1
Misshandel	11,8 %	11,8 %	-0,1
Olaga hot	9,8 %	9,9 %	-0,1
Ofredande	3,6 %	3,7 %	-0,1
Sexualbrott (6 kap. BrB)	20,8 %	22,0 %	-1,1
Våldtäkt	11,6 %	11,2 %	+0,4
Stöldbrott och tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	6,7 %	6,7 %	±0,0
Biltillgrepp	4,8 %	4,7 %	+0,1
Stöld ur och från motorfordon	1,6 %	1,5 %	±0,0
Bostadsinbrott	3,6 %	4,0 %	-0,4
Butiksstöld	47,7 %	47,8 %	-0,1
Rån	11,4 %	11,4 %	±0,0
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	6,6 %	6,5 %	+0,1
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	1,8 %	1,7 %	±0,0
Trafikbrott	51,8 %	51,0 %	+0,8
Narkotikabrott	53,2 %	52,5 %	+0,6

¹⁶ Talen redovisas avrundade med *en* decimal, men differensen räknas utifrån tal med *samtliga* decimaler. Detta kan illustreras av beräkningen $8,51 - 8,75 = -0,24$ som vid avrundning blir: $8,5 - 8,8 = -0,2$.

Tabell 6. Personuppklaringsprocent beräknad utifrån samtliga handlagda brott respektive samtliga anmälda brott, i polisregionerna, första halvåret 2016, samt skillnad i procentenheter.¹⁷

Polisregion	Personuppklaringsprocent (%) utifrån samtliga handlagda brott första halvåret 2016	Personuppklaringsprocent (%) utifrån samtliga anmälda brott första halvåret 2016	Skillnad (procentenheter)
Region Nord	19,9 %	20,3 %	-0,4
Region Mitt	18,2 %	18,8 %	-0,6
Region Stockholm	10,2 %	10,2 %	±0,0
Region Öst	16,9 %	17,0 %	±0,0
Region Väst	14,6 %	14,5 %	+0,1
Region Syd	13,7 %	13,6 %	+0,1
Region Bergslagen	16,2 %	16,2 %	±0,0

¹⁷ Talen redovisas avrundade med en decimal, men differensen räknas utifrån tal med samtliga decimaler. Detta kan illustreras av beräkningen $8,51 - 8,75 = -0,24$ som vid avrundning blir: $8,5 - 8,8 = -0,2$.